

TRADE AND INVESTMENT

**Treaty Between the
UNITED STATES OF AMERICA
and POLAND**

Signed at Washington March 21, 1990

with

Annex and Protocol and
Exchanges of Letters

NOTE BY THE DEPARTMENT OF STATE

Pursuant to Public Law 89—497, approved July 8, 1966
(80 Stat. 271; 1 U.S.C. 113)—

“. . .the Treaties and Other International Acts Series issued under the authority of the Secretary of State shall be competent evidence . . . of the treaties, international agreements other than treaties, and proclamations by the President of such treaties and international agreements other than treaties, as the case may be, therein contained, in all the courts of law and equity and of maritime jurisdiction, and in all the tribunals and public offices of the United States, and of the several States, without any further proof or authentication thereof.”

POLAND

Trade and Investment

*Treaty signed at Washington March 21, 1990,
with annex and protocol and exchanges of letters;
Transmitted by the President of the United States of America
to the Senate June 19, 1990 (Treaty Doc. 101-18,
101st Congress, 2d Session);
Reported favorably by the Senate Committee on Foreign Relations
September 14, 1990 (Senate Executive Report No. 101-34,
101st Congress, 2d Session);
Advice and consent to ratification by the Senate
October 28, 1990;
Ratified by the President November 30, 1990;
Ratifications exchanged at Warsaw July 7, 1994;
Entered into force August 6, 1994.*

TREATY BETWEEN THE UNITED STATES OF AMERICA AND
THE REPUBLIC OF POLAND CONCERNING
BUSINESS AND ECONOMIC RELATIONS

PREAMBLE

The United States of America and the Republic of Poland;
(hereinafter referred to as "the Parties");

Desiring to develop further the friendship between the
American and Polish peoples;

Recognizing that the further development of business and
economic ties can contribute to a general strengthening of
their relations;

Desiring to promote greater economic cooperation between
them with respect to investment by nationals and companies of
one Party in the territory of the other Party;

Recognizing that agreement upon the treatment to be
accorded such investment will stimulate the flow of private
capital and the economic development of the Parties;

Agreeing that fair and equitable treatment of investment is desirable in order to maintain a stable framework for investment and maximum effective utilization of economic resources;

Desiring to develop long-term business and economic cooperation based upon the principles of sovereign equality and mutual benefit;

Recognizing that the development of business and economic ties can contribute to the well-being of workers in both countries and promote respect for fundamental worker rights;

Convinced that private enterprise operating within a free and open market offers the best opportunities for raising living standards and the quality of life for the inhabitants of the Parties; and

Recognizing the desire of the Republic of Poland to reduce the role of state enterprises and privatize its economy;

Agree as follows:

Article I

Definitions

1. For the purposes of this Treaty,

(a) "company of a Party" means any kind of corporation, company, association, state enterprise, or other organization, legally constituted under the laws and regulations of a Party or a political subdivision thereof whether or not organized for pecuniary gain, or privately or governmentally owned;

(b) "investment" means every kind of investment, in the territory of one Party owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the other party, and includes:

(i) tangible and intangible property, including rights, such as mortgages, liens and pledges;

(ii) a company or shares of stock or other interests in a company or interests in the assets thereof;

(iii) a claim to money or a claim to performance having

economic value, and associated with an investment;

(iv) intellectual property which includes, inter alia, rights relating to:

literary and artistic works, including
sound recordings,

patent rights,

industrial designs,

semiconductor mask works,

trade secrets, and

trademarks, service marks, and trade names;
and

(v) any right conferred by law or contract, and any licenses and permits pursuant to law;

(c) "national of a Party" means a natural person who is a national of a Party under its applicable law;

(d) "return" means an amount derived from or associated with an investment, including profit; dividend; interest; capital gain; royalty payment; management, technical assistance or other fees; or returns in kind;

(e) "associated activities" are activities associated with an investment, such as the organization, control, operation, maintenance and disposition of companies, branches, agencies, offices, factories or other facilities for the conduct of business; the making, performance and enforcement of contracts; the acquisition, use, protection and disposition of property of all kinds including intellectual property rights; the borrowing of funds; the purchase and issuance of equity shares and other securities; and the purchase of foreign exchange;

(f) "nondiscriminatory" treatment means treatment that is at least as favorable as the better of national treatment or most-favored nation treatment;

(g) "national treatment" means treatment that is at least as favorable as the most favorable treatment accorded by a Party to companies or nationals of that Party in like circumstances;

(h) "most-favored nation treatment" means treatment that is at least as favorable as that accorded by a Party to companies and nationals of third parties in like circumstances;

(i) "commercial activity" means activities carried on by nationals or companies of a Party related to the sale or purchase of goods and services and the granting of franchises or rights under license, which are not investments or associated activities; and

(j) "control" means having a substantial interest in or the ability to exercise substantial influence over the management and operation of an investment, provided that such an influence will not be deemed to exist solely as a result of a contractual relationship for the provision of goods or services or the extension of commercial credits in connection with such contracts.

2. Each Party reserves the right to deny to any company the advantages of this Treaty if nationals of any third country control such company and, in the case of a company of the other Party, that company has no substantial business activities in the territory of the other Party or is controlled by nationals of a third country with which the denying Party does not maintain normal economic relations.

3. Any alteration of the form in which assets are invested or reinvested undertaken in accordance with the laws of the Party concerned, provided that the application of such laws does not impair any rights conferred by this Treaty, shall not affect their character as investment.

Article II

Treatment of Investment

1. Each Party shall permit, in accordance with its relevant laws and regulations, and treat investment and associated activities on a nondiscriminatory basis, subject to the right of each Party to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex to this Treaty. Each Party agrees to notify the other Party before or on the date of entry into force of this Treaty of all laws and regulations of which it is aware concerning the sectors or matters listed in the Annex. Moreover, each Party agrees to notify the other of any future exception with respect to the sectors or matters listed in the Annex, and to limit such exceptions to a minimum. Any future exceptions by either Party shall not apply to investment existing in that sector or

matter at the time the exception becomes effective. Except as stated otherwise in the Annex, the treatment accorded pursuant to any exceptions shall not be less favorable than that accorded in like situations to investments and associated activities of nationals or companies of any third country, except with respect to ownership of real property. Rights to engage in mining on the public domain shall be dependent on reciprocity.

2. Subject to the laws relating to the entry and sojourn of aliens, nationals of either Party and their families shall be permitted to enter and to remain in the territory of the other Party for the purpose of establishing, developing, administering or advising on the operation of an investment to which they, or a company of the first Party that employs them, have committed or are in the process of committing a substantial amount of capital or other resources.

3. Companies of a Party which are investments shall be permitted to engage professional, technical, and managerial personnel of their choice, regardless of nationality.

4. Neither Party shall impose, as a condition of establishment, expansion or maintenance of investments, any performance requirements which require or enforce commitments

to export goods produced, or which specify that goods or services must be purchased locally, or which impose any other similar requirements or measures.

5. The treatment accorded by the United States of America to investments and associated activities under the provisions of this Article shall in any State, Territory or possession of the United States of America be the treatment accorded therein to companies legally constituted under the laws and regulations of any other State, Territory or possession of the United States of America.

6. Investment shall at all times be accorded fair and equitable treatment, shall enjoy full protection and security and shall in no case be accorded treatment less than that required by international law. Neither Party shall in any way impair by arbitrary and discriminatory measures the management, operation, maintenance, use, enjoyment, acquisition, expansion or disposal of investments. Each Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments.

7. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to investments under this Treaty and authorizations relating

thereto, with the exception of denials thereof, and investment agreements.

8. Subject to the right to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex, each Party shall accord nondiscriminatory treatment to nationals and companies of the other Party in the conduct of their investment and associated activities with respect to:

(a) the granting of franchises or rights under licenses;

(b) the issuance of registrations, licenses, permits and other approvals necessary for the conduct of commercial activity, which shall in any event be issued expeditiously;

(c) access to financial institutions and credit markets;

(d) access to their funds held in financial institutions;

(e) the importation and installation of equipment necessary for the normal conduct of business affairs, including, but not limited to office equipment and automobiles, and the export of any equipment and automobiles so imported;

(f) the dissemination of commercial information;

(g) the conduct of market studies;

(h) the appointment of commercial representatives, including agents, consultants and distributors and their participation in trade fairs and promotion events;

(i) the marketing of goods and services, including through internal distribution and marketing systems and by direct contact with individuals and companies;

(j) access to public utilities, public services and commercial rental space at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government;

(k) access to raw materials, inputs and services of all types at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government.

9. Subject to the right to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex, for purposes of facilitating investment and associated activities, each Party shall accord nondiscriminatory treatment to nationals and companies of the other Party with respect to the sale, offering for sale and acquisition of equity shares and other securities. With respect to acquisition of interests

in any governmentally-owned enterprise or organization undergoing privatization, the Republic of Poland shall provide most-favored nation treatment to nationals and companies of the United States.

Article III

Business Facilitation and Business Rights

1. Each Party will encourage the participation of its nationals and companies in trade promotion events such as fairs, exhibitions, missions and seminars held in the territory of the other Party. Similarly, each Party will encourage nationals and companies of the other Party to participate in trade promotion events in its territory. Subject to the laws in force within their territories, the Parties agree to allow the import and re-export on a duty-free basis of all articles for use in trade promotion events, provided that such articles are not sold or otherwise transferred.

2. Subject to the right to make or maintain exceptions falling within one of the sectors or matters listed in the Annex, for purposes of facilitating trade between the Republic

of Poland and the United States in goods and services, each Party shall accord nondiscriminatory treatment to nationals and companies of the other Party in the conduct of their commercial activities with respect to:

(a) the granting of franchises or rights under licenses;

(b) the issuance of registrations, licenses, permits and other approvals necessary for the conduct of commercial activity, which shall in any event be issued expeditiously;

(c) access to financial institutions and credit markets;

(d) access to their funds held in financial institutions;

(e) the importation and installation of equipment necessary for the normal conduct of business affairs, including, but not limited to office equipment and automobiles, and the export of any equipment and automobiles so imported;

(f) the dissemination of commercial information;

(g) the conduct of market studies;

(h) the appointment of commercial representatives, including agents, consultants and distributors and their participation in trade fairs and promotion events;

(i) the marketing of goods and services, including through internal distribution and marketing systems and by direct contact with individuals and companies;

(j) access to public utilities, public services and commercial rental space at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government;

(k) access to raw materials, inputs and services of all types at nondiscriminatory prices, if the prices are set or controlled by the government.

3. Nationals and companies of each Party in the conduct of commercial activities shall at all times be accorded fair and equitable treatment, shall enjoy full protection and security and shall in no case be accorded treatment less than that required by international law. Neither Party shall in any way impair by arbitrary and discriminatory measures the conduct of commercial activities. Each Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to the conduct of commercial activities.

4. Each Party agrees to notify the other Party before or on the date of entry into force of this Treaty of all laws and regulations of which it is aware concerning the sectors or matters listed in the Annex. Moreover, each Party agrees to notify the other of any future exception with respect to the sectors or matters listed in the Annex, and to limit such exceptions to a minimum. Any future exception by either Party shall not apply to commercial activities conducted in that sector or matter at the time the exception becomes effective. Except as stated otherwise in the Annex, the treatment accorded pursuant to any exceptions shall not be less favorable than that accorded in like situations to commercial activities of nationals or companies of any third country.

5. Each Party shall provide effective means of asserting claims and enforcing rights with respect to agreements in connection with the conduct of commercial activity.

6. The Parties endorse the use of arbitration, under internationally recognized rules, for the settlement of commercial disputes between nationals and companies of the Republic of Poland and nationals and companies of the United States. Neither Party shall require that the place of any arbitration be in the United States or the Republic of Poland.

7. Subject to the laws relating to the entry and sojourn of aliens, nationals of either Party and their families shall be permitted to enter and to remain in the territory of the other Party for the purpose of carrying on trade between the territory of the two Parties and engaging in commercial activities.

8. The treatment accorded by the United States of America to nationals and companies of the Republic of Poland under the provisions of this Article shall in any State, Territory or possession of the United States of America be the treatment accorded therein nationals and companies legally constituted under the laws and regulations of any other State, Territory or possession of the United States of America.

Article IV

Protection of Intellectual Property

The Parties shall provide adequate and effective protection and enforcement of intellectual property rights. To establish such protection, each Party agrees, inter alia, to:

- extend copyright protection to computer programs as literary works;

- provide product as well as process patent protection for pharmaceuticals and chemicals for a term at least equivalent to that provided to other patentable subject matter;

- provide adequate and effective protection for integrated circuit layout designs (mask works);

- provide adequate and effective protection against unfair competition.

Article V

Transfers

1. Each Party shall permit all transfers related to an investment or commercial activity to be made freely and without delay into and out of its territory. Such transfers include:

(a) returns;

(b) compensation pursuant to Article VII;

(c) payments arising out of an investment dispute or commercial dispute;

(d) payments made under a contract, including amortization of principal and accrued interest payments made pursuant to a loan agreement;

(e) proceeds from the sale or liquidation of all or any part of an investment; and

(f) additional contributions to capital for the maintenance or development of an investment.

2. Except as provided in Article VII paragraph 1, transfers shall be made in a freely usable currency at the prevailing market rate of exchange for commercial transactions on the date of transfer with respect to spot transactions in the currency to be transferred.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, either Party may maintain laws and regulations (a) requiring reports of currency transfer; and (b) imposing income taxes by

such means as a withholding tax applicable to dividends or other transfers. Furthermore, either Party may protect the rights of creditors, or ensure the satisfaction of judgments in adjudicatory proceedings, through the equitable, nondiscriminatory and good faith application of its law.

Article VI

Taxation

1. With respect to its tax policies, each Party should strive to accord fairness and equity in the treatment of investment of, and commercial activity conducted by, nationals and companies of the other Party.

2. Nevertheless, the provisions of this Treaty, and in particular Articles IX and X, shall apply to matters of taxation only with respect to the following:

(a) expropriation, pursuant to Article VII;

(b) transfers, pursuant to Article V; or

(c) the observance and enforcement of terms of an investment agreement or authorization as referred to in Article IX (1) (a) or (b),

to the extent they are not subject to the dispute settlement provisions of a convention for the avoidance of double taxation between the two Parties, or have been raised under such settlement provisions and are not resolved within a reasonable period of time.

Article VII

Compensation for Expropriation

1. Investments shall not be expropriated or nationalized either directly or indirectly through measures tantamount to expropriation or nationalization ("expropriation") except for a public purpose, in a nondiscriminatory manner, upon payment of prompt, adequate and effective compensation, and in accordance with due process of law and the general principles of treatment provided for in Article II (6). Compensation shall be equivalent to the fair market value of the expropriated investment immediately before the expropriatory action was

taken or became publicly known, whichever is earlier; be paid without delay; include interest at a commercially reasonable rate, such as LIBOR plus an appropriate margin, from the date of expropriation; be fully realizable; be freely transferable; and calculated on the basis of the prevailing market rate of exchange for commercial transactions on the date of expropriation.

2. A national or company of either Party that asserts that all or part of its investment has been expropriated shall have a right to prompt review by the appropriate judicial or administrative authorities of the other Party to determine whether any such expropriation has occurred and, if so, whether such expropriation, and any compensation therefor, conforms to the provisions of this Treaty and to principles of international law.

3. Nationals or companies of either Party whose investments suffer losses in the territory of the other Party owing to war or other armed conflict, revolution, state of national emergency, insurrection, civil disturbance or other similar events shall be accorded nondiscriminatory treatment by such other Party as regards any measures it adopts in relation to such losses.

Article VIII

Exchange of Information and Transparency

1. Each Party acknowledges the desirability of facilitating the collection and exchange of all non-confidential, non-proprietary information relating to investments and commercial activities within its territory.

2. Each Party shall make publicly available all non-confidential, non-proprietary information which may be useful in connection with investment and commercial activities. In addition, each Party shall promptly make public all laws, regulations, administrative practices and procedures, and adjudicatory decisions having general application that pertain to or affect commercial activities or investments.

3. The Parties shall disseminate to their respective business communities such information made available under paragraph 2 which will assist their nationals and companies in pursuing the most expeditious and equitable settlement of any dispute affecting them which may arise under this Treaty. Such information may be related to timeliness of decisions and vindication of rights under the Treaty.

Article IX

Settlement of Disputes Between
a Party and an Investor of the Other Party

1. For purposes of this Article, an investment dispute is defined as a dispute involving (a) the interpretation or application of an investment agreement between a Party (including any agency or instrumentality of such Party) and a national or company of the other Party; (b) the interpretation or application of any investment authorization granted by a Party's foreign investment authority to such national or company; or (c) an alleged breach of any right conferred or created by this Treaty with respect to an investment. A decision of a Party which denies entry of an investment shall not constitute an investment dispute within the meaning of this Article.

2. In the event of an investment dispute between a Party and a national or company of the other Party, the parties to the dispute shall initially seek to resolve the dispute by consultation and negotiation, which may include the use of non-binding, third party procedures. Each Party shall encourage its nationals and companies to resort to local courts,

especially for the resolution of disputes relating to administrative actions. Subject to paragraph 3 of this Article, if the dispute cannot be resolved through consultation and negotiation, the dispute shall be submitted for settlement in accordance with previously agreed, applicable dispute-settlement procedures. Any dispute-settlement procedures, including those relating to expropriation, specified in the investment agreement shall remain binding and shall be enforceable in accordance with the terms of the investment agreement, relevant provisions of domestic laws and applicable international agreements regarding enforcement of arbitral awards.

3. (a) At any time after six months from the date on which the dispute arose, the national or company concerned may choose to consent in writing to the submission of the dispute for settlement by conciliation or binding arbitration to the International Centre for the Settlement of Investment Disputes ("Centre") or to the Additional Facility of the Centre or pursuant to the Arbitration Rules of the United Nations Commission on International Trade Law ("UNCITRAL") or pursuant to the arbitration rules of any arbitral institution mutually agreed between the parties to the dispute. Once the national or company concerned has so consented, either party to the dispute may institute such proceeding provided:

- (i) the dispute has not been submitted by the national or company for resolution in accordance with any applicable previously agreed dispute-settlement procedures; and

- (ii) the national or company concerned has not brought the dispute before the courts of justice or administrative tribunals or agencies of competent jurisdiction of the Party that is a party to the dispute.

If the parties disagree over whether conciliation or binding arbitration is the more appropriate procedure to be employed, the opinion of the national or company concerned shall prevail.

(b) Each Party hereby consents to the submission of an investment dispute for settlement by conciliation or binding arbitration:

- (i) to the Centre, in the event that the Republic of Poland becomes a party to the Convention on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States done at Washington, March 18, 1965 ("Convention") and the Regulations and Rules of the Centre, and to the Additional Facility of the Centre, and

(ii) to an arbitral tribunal established under the UNCITRAL Rules, as those Rules may be modified by mutual agreement of the parties to the dispute, the appointing authority referenced therein to be the Secretary General of the Centre.

(c) Conciliation or arbitration of disputes under (b)(i) shall be done applying the provisions of the Convention and the Regulations and Rules of the Centre, or of the Additional Facility as the case may be.

(d) The place of any arbitration conducted under this Article shall be a country which is a party to the 1958 United Nations Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards.

(e) Each Party undertakes to carry out without delay the provisions of any award resulting from an arbitration held in accordance with this Article. Further, each Party shall provide for the enforcement in its territory of such arbitral awards.

4. In any proceeding involving an investment dispute, a Party shall not assert, as defense, counter-claim, right of set-off or otherwise, that the national or company concerned

has received or will receive, pursuant to an insurance or guarantee contract, indemnification or other compensation for all or part of its alleged damages. However, to the extent that a Party succeeds to the rights or claims of the national or company concerned by reason of subrogation or assignment, the national or company concerned shall not continue to pursue such rights and claims in its own name unless authorized to do so on behalf of the subrogee or assignee.

5. In the event of an arbitration, for the purposes of this Article any company legally constituted under the applicable laws and regulations of either Party or a political subdivision thereof but that, immediately before the occurrence of the event or events giving rise to the dispute, was an investment of nationals or companies of the other Party, shall be treated as a national or company of such other Party, in accordance with Article 25 (2) (b) of the Convention.

Article X

Consultation and Settlement of Disputes Between the Parties

1. The Parties agree to consult promptly, on the request of either Party, to resolve any disputes in connection with

this Treaty, or to discuss any matter relating to the interpretation or application of this Treaty.

2. Any dispute between the Parties concerning the interpretation or application of this Treaty which is not resolved within six months through consultations or other diplomatic channels, shall be submitted, upon the request of either Party, to an arbitral tribunal for binding decision in accordance with this Treaty and the applicable rules of international law. In the absence of an agreement by the Parties to the contrary, the arbitration rules of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), except to the extent modified by the Parties or by the arbitrators, shall govern.

3. Within two months of receipt of a request, each Party shall appoint an arbitrator. The two arbitrators shall select a third arbitrator as Chairman, who is a national of a third State. The UNCITRAL Rules for appointing members of three member panels shall apply mutatis mutandis to the appointment of the arbitral panel except that the appointing authority referenced in those rules shall be the Secretary General of the Centre.

4. Unless otherwise agreed, all submissions shall be made and all hearings shall be completed within six months of the date of selection of the third arbitrator, and the Tribunal shall render its decisions within two months of the date of the final submissions or the date of the closing of the hearings, whichever is later.

5. Expenses incurred by the Chairman, the other arbitrators, and other costs of the proceedings shall be paid for equally by the Parties. The Tribunal may, however, at its discretion, direct that a higher proportion of the costs be paid by one of the Parties. Each Party shall bear the expense of its representation in the proceedings before the arbitral tribunal.

Article XI

Disputes Not Covered By Articles IX and X

The provisions of Article IX and X shall not apply to a dispute arising (a) under the export credit, guarantee or insurance programs of the Export-Import Bank of the United States or (b) under other official credit, guarantee or insurance arrangements pursuant to which the Parties have agreed to other means of settling disputes.

Article XII

Reservation of Rights

1. This Treaty shall not derogate from:

(a) laws and regulations, administrative practices or procedures, or administrative or adjudicatory decisions of either Party;

(b) international legal obligations; or

(c) obligations assumed by either Party, including those contained in an investment or commercial agreement or an investment authorization,

that entitle commercial activities, investments or associated activities to treatment more favorable than that accorded by this Treaty in like situations.

2. The nondiscrimination and most-favored nation provisions of this Treaty shall not apply to advantages accorded by either Party to nationals or companies of any third country by virtue of:

(a) that Party's binding obligations that derive from full membership in a free trade area or customs union or existing binding obligations under the Council of Mutual Economic Assistance; or

(b) that Party's binding obligations under any multilateral international agreement under the framework of the General Agreement on Tariffs and Trade entered into subsequent to this Treaty.

3. This Treaty shall not preclude the application by either Party of measures necessary for the maintenance of public order, the fulfillment of its obligations with respect to the maintenance or restoration of international peace or security, or the protection of its own essential security interests.

4. This Treaty shall not preclude either Party from prescribing special formalities in connection with the establishment of investments or the conduct of commercial activities, but such formalities shall not impair the substance of any of the rights set forth in this Treaty.

5. This Treaty shall not preclude either Party from establishing qualifications for the practice of professions.

Article XIII

Application To Political Subdivisions

This Treaty shall apply to the political subdivisions of the Parties.

Article XIV

Entry Into Force And Termination

1. This Treaty shall be ratified and shall enter into force on the thirtieth day following the date of the exchange of instruments of ratification which shall take place in Warsaw. It shall remain in force for a period of ten years and shall continue in force unless terminated in accordance with paragraph 3 of this Article.

2. This Treaty shall apply to investments and associated activities and to commercial activities existing at the time of entry into force as well as to investments made or acquired and commercial activities undertaken while this Treaty is in force.

3. Either Party may, by giving one year's written notice to the other Party, terminate this Treaty at the end of the initial ten year period or at any time thereafter.

4. With respect to investments made or acquired and commercial activities undertaken prior to the date of notice of termination of this Treaty and to which this Treaty otherwise applies, the provisions of all of the other Articles of this Treaty shall thereafter continue to be effective for a further period of ten years from such date of termination.

5. The Annex, Protocol and related letters exchanged this day on assistance to investors, tourism and travel-related services, intellectual property, and entry of United States investments shall form an integral part of the Treaty.

IN WITNESS WHEREOF, the respective plenipotentiaries have signed this Treaty.

DONE in duplicate at Washington on the twenty-first day of March, 1990 in the English and Polish languages, both texts being equally authentic.

FOR THE UNITED STATES OF AMERICA:

FOR THE REPUBLIC OF POLAND:

ANNEX

1. Consistent with Article II, paragraph 1, the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions in the sectors or matters it has indicated below:

air transportation; ocean and coastal shipping; banking; insurance; government grants; government insurance and loan programs; energy and power production; custom house brokers; ownership of real estate; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; ownership of shares in the Communications Satellite Corporation; the provision of common carrier telephone and telegraph services; the provision of submarine cable services; use of land and natural resources;

2. Consistent with Article II, paragraphs 1 and 9, the United States shall accord treatment in accordance with its laws and regulations with respect to primary dealership in U.S. government securities; maritime related services; and the sale, offering for sale and acquisition of equity shares and other securities and all services and activities related thereto.

3. Consistent with Article III, paragraph 2, the United States reserves the right to make or maintain limited exceptions in the sectors or matters noted in paragraph 1 of this Annex.

4. Consistent with Article II, paragraph 1, the Republic of Poland reserves the right to make or maintain limited exceptions in the sectors or matters it has indicated below:

air transportation; ocean and coastal shipping; banking; insurance; government grants; government insurance and loan programs; energy and power production; custom house brokers; ownership and use of real estate; ownership and operation of broadcast or common carrier radio and television stations; the provision of postal, telephone, telegraph and other telecommunications services; exploitation of natural resources; commercial agency and broker activities performed for third parties; railway transportation; dealership in securities; the sale, offering for sale and acquisition of equity shares and other securities; maritime related services; publishing and printing activities; lotteries and games of chance; public utilities; tobacco, spirits and alcoholic beverages; operation of ports and airports.

The Republic of Poland reaffirms its intention to eliminate the state monopoly status of a number of sectors and matters listed above. As the process of privatization and demonopolization progresses, the Republic of Poland intends to remove some of these sectors or matters from the list of exceptions in this Annex. The Republic of Poland will notify the Government of the United States on a regular basis of the measures being taken in fulfillment of this policy. In this regard, the Republic of Poland takes note of the United States investors' particular interest in the sectors of telecommunications, publishing and printing, banking and other financial services (including insurance).

5. Consistent with Article II, paragraph 8 (c), the Republic of Poland shall accord the treatment provided therein with respect to access to financial institutions and credit markets only to (i) nationals of the United States legally resident in the territory of the Republic of Poland; and (ii) companies incorporated in the Republic of Poland which are owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the United States. The Parties understand that these limitations shall be eliminated immediately upon the introduction of the full convertibility of the zloty.

6. Consistent with Article III, paragraphs 2 (c) and 4, the Republic of Poland shall accord the treatment provided therein with respect to access to financial institutions, credit markets and foreign exchange only to (i) nationals of the United States legally resident in the territory of the Republic of Poland; and (ii) companies incorporated in the Republic of Poland which are owned or controlled directly or indirectly by nationals or companies of the United States. The Parties understand that these limitations shall be eliminated immediately upon the introduction of the full convertibility of the zloty.

7. During the period of transformation of Polish economic law, but in no case beyond December 31, 1992, the Republic of Poland may add to the list of sectors or matters indicated in this Annex if needed in order to comply with changes in Polish law, provided that any such modifications shall be kept to a minimum and shall not significantly impair investment or commercial opportunities for nationals and companies of the United States under this Treaty. Any modifications under this paragraph shall not apply to investments and associated activities existing at the time such modifications become effective.

PROTOCOL

1. The Republic of Poland agrees that nationals and companies of the United States shall be free to select commercial agents of their choice and to agree upon commission rates with such agents.

2. The Parties understand that with respect to transfers referred to in Article V, paragraph 1 of the Treaty, the term "without delay" means that transfers should be made in accordance with normal banking and commercial practices. The Parties further understand that normal banking and commercial practices in the Republic of Poland are generally governed by the National Bank of Poland. Under current provisions issued by the Bank, companies which are investments can obtain foreign exchange within three working days if such foreign exchange is obtained from a bank licensed to conduct foreign exchange transactions, and eight working days in all other instances in connection with payments for imported goods and related services.

3. The Republic of Poland affirms its policy of ensuring that bank deposits held within the territory of Poland receive a positive real rate of interest.

4. Notwithstanding the provisions of Article V, paragraph 1, with regard to the Republic of Poland the transfer of profits derived from an investment exceeding the amount transferrable under Article 19, paragraph 1, of the Law of December 23, 1988 on Economic Activity with the Participation of Foreign Parties shall be made according to the following schedule:

As of 1st January 1992	20 percent of the remaining profits gained in 1990-1991 and not previously transferred
As of 1st January 1993	35 percent of the remaining profits gained in 1990-1992 and not previously transferred
As of 1st January 1994	50 percent of the remaining profits gained in 1990-1993 and not previously transferred

As of 1st January 1995 80 percent of the remaining
profits gained in 1990-1994
and not previously transferred

As of 1st January 1996 100 percent of the remaining
profits gained in 1990-1995
and not previously transferred,
and 100 percent of profits
gained thereafter.

If the Republic of Poland introduces full convertibility of its currency before 1st January 1996, transfers of profits shall be made without restrictions from the date of introduction of full convertibility.

5. The Republic of Poland shall ensure that the opportunity exists to invest profits which cannot be transferred in accordance with paragraph 4 of this Protocol in a bank account that yields a positive real rate of interest.

T R A K T A T
O STOSUNKACH HANDLOWYCH I GOSPODARCZYCH
MIĘDZY
STANAMI ZJEDNOCZONYMI AMERYKI A RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ

PREAMBUŁA

Stany Zjednoczone Ameryki i Rzeczpospolita Polska /zwane dalej "Stronami"/;

W celu dalszego rozwoju przyjaźni między narodami amerykańskim a polskim;

Mając na względzie, iż dalszy rozwój więzi handlowych i gospodarczych może przyczynić się do umocnienia stosunków między nimi;

Pragnąc promować szerszą współpracę gospodarczą między nimi, w zakresie inwestycji obywateli i spółek jednej Strony na terytorium drugiej Strony;

Uznając, iż uzgodnienie zasad traktowania takich inwestycji wpłynie stymulująco na przepływ prywatnego kapitału i gospodarczy rozwój Stron;

Zgadzając się, iż sprawiedliwe i równe traktowanie inwestycji jest pożądanym w celu utrzymania stabilnych warunków inwestowania i maksymalnie efektywnego wykorzystania zasobów gospodarczych;

Pragnąc rozwijać długoterminową współpracę handlową i gospodarczą opartą na zasadach suwerennej równości i wzajemnych korzyści;

Mając na względzie, iż rozwój więzi handlowych i gospodarczych może przyczynić się do poprawy sytuacji ludzi pracy w obu krajach i zwiększenia poszanowania dla podstawowych praw pracowniczych;

W przekonaniu, iż prywatne przedsiębiorstwo działające na wolnym i otwartym rynku stwarza najlepsze możliwości poprawy poziomu i jakości życia mieszkańców obu Stron; oraz

Uznając dążenie Rzeczypospolitej Polskiej do zmniejszenia roli przedsiębiorstw państwowych i prywatyzacji jej gospodarki;

Uzgodniły co następuje:

ARTYKUŁ 1

DEFINICJE

1. Dla celów niniejszego Traktatu,

/a/ "spółka Strony" oznacza każdy rodzaj korporacji, spółki, zrzeszenia przedsiębiorstwa państwowego lub innej organizacji utworzonej zgodnie z prawem Strony lub jej jednostki politycznej, niezależnie od tego czy zostały utworzone w celu osiągnięcia zysku i czy są własnością prywatną czy rządową.

/b/ "inwestycja" oznacza każdy rodzaj inwestycji na terytorium jednej ze Stron będącej własnością lub znajdującej się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą obywateli lub spółek drugiej Strony i obejmuje:

/i/ dobra materialne i niematerialne, w tym prawa takie jak hipoteka, prawo zatrzymania i zastaw;

/ii/ spółkę, akcje lub inne udziały w spółce lub prawa do jej mienia;

/iii/ roszczenie pieniężne lub roszczenie o określone świadczenie mające wartość gospodarczą, związane z inwestycją;

/iv/ własność intelektualną w tym, między innymi, prawa odnoszące się do:

prac literackich i artystycznych, włączając nagrania dźwiękowe,
patentów,
wzorów przemysłowych,
dokumentacji projektowej topologii półprzewodnikowego układu scalonego,

tajemnic handlowych; oraz
znaków towarowych, znaków usługowych i nazw
handlowych;
oraz

/v/ jakiegokolwiek uprawnienia wynikające z prawa lub umowy i jakiegokolwiek koncesje i zezwolenia wydane zgodnie z prawem,

/c/ "obywatel Strony" oznacza osobę fizyczną, która zgodnie z prawem tej Strony jest jej obywatelem;

/d/ "przychód" oznacza każdą kwotę uzyskaną z lub związaną z inwestycją, włączając w to zysk, dywidendę, odsetki, zysk kapitałowy, opłatę licencyjną, opłatę związaną z zarządzaniem, pomocą techniczną lub inne opłaty, lub przychody w naturze;

/e/ "działalność towarzysząca" jest to działalność związana z inwestycją, taka jak organizacja, kontrola, prowadzenie, utrzymywanie, rozporządzanie spółkami, oddziałami, agendami, biurami, fabrykami lub innymi urządzeniami służącymi do prowadzenia działalności gospodarczej; zawieranie, wykonywanie i egzekwowanie umów; nabywanie, używanie, ochrona i rozporządzanie jakąkolwiek własnością, w tym prawami własności intelektualnej, zaciąganie kredytu; kupno i emisja akcji i innych papierów wartościowych; oraz zakup dewiz;

/f/ "niedyskryminacyjne" traktowanie oznacza traktowanie, które jest co najmniej tak korzystne jak traktowanie narodowe lub traktowanie zgodne z zasadą największego uprzywilejowania, w zależności od tego które z nich jest korzystniejsze;

/g/ "traktowanie narodowe" oznacza traktowanie, które jest co najmniej tak korzystne jak najlepsze traktowanie przyznane przez Stronę spółkom lub obywatelom tej Strony w podobnych warunkach;

/h/ "traktowanie w oparciu o zasadę największego uprzywilejowania" oznacza traktowanie, które jest co najmniej tak korzystne jak traktowanie przyznane przez Stronę, w podobnych warunkach spółkom i obywatelom stron trzecich;

/i/ "działalność handlowa" oznacza działalność prowadzoną przez obywateli lub spółki Strony, w związku ze sprzedażą lub kupnem towarów i usług, udzieleniem franszyzy lub praw licencyjnych, która

nie jest inwestycją lub działalnością towarzyszącą; oraz

/j/ "kontrola" oznacza posiadanie znacznego udziału lub możliwość wywierania istotnego wpływu na zarządzanie i prowadzenie inwestycji, z zastrzeżeniem, że taki wpływ nie będzie wynikał z czysto umownych stosunków dotyczących dostawy towarów lub usług, albo kredytu handlowego udzielonego w związku z takimi dostawami;

2. Każda ze Stron zastrzega sobie prawo do odmówienia jakiegokolwiek spółce korzyści wynikających z niniejszego Traktatu, jeżeli obywatele któregoś z państw kontrolują taką spółkę i, w przypadku spółki drugiej Strony, jeżeli spółka taka nie prowadzi istotnej działalności handlowej na terytorium tej drugiej Strony lub jest kontrolowana przez obywateli państwa trzeciego, z którym Strona odmawiająca korzyści nie utrzymuje normalnych stosunków gospodarczych.

3. Jakakolwiek zmiana formy, w której mienie zostało zainwestowane lub reinwestowane, dokonana zgodnie z prawem zainteresowanej Strony, z zastrzeżeniem, iż zastosowanie tego prawa nie naruszy jakichkolwiek uprawnień wynikających z niniejszego Traktatu, nie wpłynie na zmianę jego charakteru jako inwestycji.

ARTYKUŁ II

TRAKTOWANIE INWESTYCJI

1. Każda ze Stron zezwoli, zgodnie ze swym mającym zastosowanie ustawodawstwem, i będzie traktowała inwestycje oraz działalność towarzyszącą w sposób niedyskryminacyjny, z zastrzeżeniem prawa każdej ze Stron do ustanawiania lub utrzymywania wyjątków mieszczących się w jednym z sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie do niniejszego Traktatu. Każda ze Stron poinformuje drugą Stronę przed lub w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu o wszystkich znanych jej ustawach i aktach wykonawczych dotyczących sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie. Ponadto, każda ze Stron powiadomi drugą o jakichkolwiek przyszłych wyjątkach odnoszących się do sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie i ograniczy ustanawianie takich wyjątków do minimum. Jakikolwiek wyjątek wprowadzony w przy-

szłości przez którąkolwiek ze Stron nie będzie miał zastosowania względem inwestycji już istniejących w danym sektorze lub dziedzinie, w momencie wejścia w życie tego wyjątku. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Aneksu traktowanie przyznane zgodnie z którymkolwiek z wyjątków nie może być mniej korzystne niż to jakie w podobnych warunkach jest stosowane wobec inwestycji i działalności towarzyszącej, obywateli lub spółek któregośkolwiek państwa trzeciego, za wyjątkiem własności nieruchomości. Prawa do wydobywania kopalín na gruntach państwowych będą uzależnione od przyznania wzajemności.

2. Z zastrzeżeniem przepisów odnoszących się do wjazdu i pobytu cudzoziemców, obywatele każdej ze Stron i ich rodziny mogą wjeżdżać i przebywać na terytorium drugiej Strony w celu dokonania, rozwijania, zarządzania lub doradztwa w odniesieniu do inwestycji, w którą oni lub spółka pierwszej ze Stron będąca ich pracodawcą, zaangażowała lub jest w trakcie angażowania znacznej kwoty kapitału lub innych zasobów.

3. Spółkom Strony będącym inwestycjami zezwala się na swobodne zatrudnienie pracowników o specjalistycznych kwalifikacjach zawodowych oraz personelu technicznego i zarządzającego bez względu na ich obywatelstwo.

4. Żadna ze Stron nie ustanowi jako warunku dokonania, rozwoju lub utrzymywania inwestycji, jakichkolwiek wymogów, które zobowiązywałyby lub wymuszałyby zobowiązania do eksportowania wytworzonych towarów, bądź wymieniałyby towary lub usługi, które muszą zostać zakupione na rynku wewnętrznym albo narzucałyby inne podobne wymogi lub działania.

5. Traktowanie przyznane przez Stany Zjednoczone Ameryki, zgodnie z postanowieniami tego Artykułu, inwestycjom i działalności towarzyszącej, będzie w każdym stanie, terytorium lub posiadłości Stanów Zjednoczonych Ameryki, traktowaniem przyznanym tam spółkom utworzonym zgodnie z ustawodawstwem jakiegokolwiek innego stanu, terytorium lub posiadłości Stanów Zjednoczonych Ameryki.

6. Inwestycja będzie zawsze traktowana w sposób sprawiedliwy i równy oraz korzystała z pełnej ochrony oraz bezpieczeństwa i w żadnym wypadku nie będzie traktowana gorzej niż to wynika z prawa

międzynarodowego. Żadna ze Stron nie naruszy w jakikolwiek arbitralny i dyskryminacyjny sposób zarządu, prowadzenia, utrzymywania, użytkowania, korzystania, nabywania, rozwijania lub rozporządzania inwestycją. Każda ze Stron będzie przestrzegać jakichkolwiek zobowiązań, które mogła zaciągnąć w odniesieniu do inwestycji.

7. Każda ze Stron zapewni skuteczne środki dochodzenia roszczeń i ochrony uprawnień w odniesieniu do inwestycji w ramach niniejszego Traktatu i związanych z nimi zezwoleń; za wyjątkiem odmów na dokonanie inwestycji, oraz umów inwestycyjnych.

8. Z zastrzeżeniem prawa do ustanawiania lub utrzymywania wyjątków mieszczących się w jednym z sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie, każda ze Stron przyzna niedyskryminacyjne traktowanie obywatelom i spółkom drugiej Strony w zakresie podejmowanych przez nich inwestycji i działalności towarzyszącej w odniesieniu do:

/a/ udzielania franszys lub praw licencyjnych;

/b/ wydawania dokumentów rejestracyjnych, koncesji, zezwoleń i innych zgód niezbędnych do prowadzenia działalności handlowej, które zawsze powinny zostać wydane w jak najszybszym terminie;

/c/ dostępu do instytucji finansowych i rynku kredytowego;

/d/ dostępu do własnych funduszy ulokowanych w instytucjach finansowych;

/e/ importu i instalacji wyposażenia niezbędnego do normalnego prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności choć nie wyłącznie, wyposażenia biurowego i samochodów oraz eksportu jakiegokolwiek wyposażenia lub samochodu tak importowanego;

/f/ rozpowszechniania informacji handlowej;

/g/ przeprowadzania analizy rynku;

/h/ ustanawiania przedstawicieli handlowych, w tym agentów, konsultantów i dystrybutorów oraz ich udziału w targach handlowych i imprezach promocyjnych;

/i/ marketingu towarów i usług, w tym poprzez wewnętrzne systemy dystrybucji i marketingu oraz poprzez bezpośredni kontakt z osobami fizycznymi i spółkami;

/j/ dostępu do przedsiębiorstw użyteczności publicznej, usług publicznych najmu lokali użytkowych po niedyskryminacyjnych cenach, jeżeli ceny są ustalane lub kontrolowane przez rząd;

/k/ dostępu do surowców, nakładów i usług wszelkiego rodzaju po niedyskryminacyjnych cenach, jeżeli ceny są ustalane lub kontrolowane przez rząd.

9. Z zastrzeżeniem prawa do ustanawiania lub utrzymania wyjątków mieszczących się w jednym z sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie, w celu ułatwienia inwestycji i działalności towarzyszącej, każda ze Stron przyzna niedyskryminacyjne traktowanie obywatelom i spółkom drugiej Strony w odniesieniu do sprzedaży, oferowania do sprzedaży lub nabywania akcji i innych papierów wartościowych. W odniesieniu do nabywania udziałów w jakimkolwiek przedsiębiorstwie państwowym lub jednostce organizacyjnej podlegającej prywatyzacji, Rzeczpospolita Polska zapewni obywatelom i spółkom Stanów Zjednoczonych traktowanie w oparciu o zasadę największego uprzywilejowania.

ARTYKUŁ III

UŁATWIENIA I UPRAWNIENIA HANDLOWE

1. Każda ze Stron będzie popierać uczestnictwo swoich obywateli i spółek w imprezach promujących handel takich jak targi, wystawy, misje i seminaria organizowane na terytorium drugiej Strony. Każda ze Stron będzie również popierać uczestnictwo obywateli i spółek drugiej Strony w imprezach promujących handel na swoim terytorium, z zastrzeżeniem prawa obowiązującego na swoich terytoriach. Strony zezwolą na bezcłowy import i reeksport wszystkich towarów używanych w imprezach promocyjnych, pod warunkiem, iż towary te nie zostaną sprzedane lub w inny sposób przekazane.

2. Z zastrzeżeniem prawa do ustanawiania i utrzymywania wyjątków mieszczących się w jednym z sektorów lub dziedzin wymienionych w Aneksie, w celu ułatwienia wymiany handlowej towarami i usługami między Stanami Zjednoczonymi a Rzeczpospolitą Polską, każda ze Stron przyzna niedyskryminacyjne traktowanie obywatelom i spółkom drugiej Strony w prowadzeniu ich działalności handlowej w odniesieniu do:

/a/ udzielania franszyz lub praw licencyjnych;

/b/ wydawania dokumentów rejestracyjnych, koncesji, zezwoleń i innych zgód niezbędnych do prowadzenia działalności handlowej, które zawsze powinny zostać wydane w jak najszybszym terminie;

/c/ dostępu do instytucji finansowych i rynku kredytowego;

/d/ dostępu do własnych funduszy ulokowanych w instytucjach finansowych;

/e/ importu i instalacji wyposażenia niezbędnego do normalnego prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności choć nie wyłącznie, wyposażenia biurowego i samochodów oraz eksportu jakiegokolwiek wyposażenia lub samochodu tak importowanego;

/f/ rozpowszechniania informacji handlowej;

/g/ przeprowadzania analizy rynku;

/h/ ustanawiania przedstawicieli handlowych, w tym agentów, konsultantów i dystrybutorów oraz ich udział w targach handlowych i imprezach promocyjnych;

/i/ marketingu towarów i usług, w tym poprzez wewnętrzne systemy dystrybucji i marketingu oraz poprzez bezpośredni kontakt z osobami fizycznymi i spółkami;

/j/ dostępu do przedsiębiorstw użyteczności publicznej, usług publicznych i najmu lokali użytkowych po niedyskryminacyjnych cenach, jeżeli ceny są ustalane lub kontrolowane przez rząd;

/k/ dostępu do surowców, nakładów i usług wszelkiego rodzaju po niedyskryminacyjnych cenach, jeżeli ceny są ustalane lub kontrolowane przez rząd.

3. Obywatele i spółki każdej ze Stron, w prowadzeniu działalności handlowej, będą zawsze traktowani w sposób sprawiedliwy i równy oraz korzystali z pełnej ochrony i bezpieczeństwa i w żadnym wypadku nie będą gorzej traktowani niż to wynika z prawa międzynarodowego. Żadna ze Stron nie naruszy w jakikolwiek arbitralny lub dyskryminacyjny sposób prowadzenia działalności handlowej. Każda ze Stron będzie przestrzegać jakichkolwiek zobowiązań, które mogła zaciągnąć w odniesieniu do prowadzenia działalności handlowej.

4. Każda ze Stron powiadomi drugą Stronę, przed albo w dniu wejścia w życie niniejszego Traktatu, o wszystkich znanych sobie ustawach i aktach wykonawczych dotyczących sektorów i dziedzin wymienionych w Aneksie. Ponadto, każda ze Stron powiadomi drugą o jakichkolwiek przyszłych wyjątkach, w odniesieniu do sektorów i dziedzin wymienionych w Aneksie, oraz ograniczy takie wyjątki do minimum. Jakikolwiek wyjątek wprowadzony przez którąkolwiek ze Stron w przyszłości nie będzie miał zastosowania do działalności handlowej prowadzonej w tym sektorze lub dziedzinie w momencie wejścia w życie tego wyjątku. Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Aneksu, traktowanie przyznane zgodnie z jakimkolwiek wyjątkiem nie będzie mniej korzystne niż to, jakie jest przyznawane w podobnych warunkach działalności handlowej obywateli lub spółek jakiegokolwiek państwa trzeciego.

5. Każda ze Stron zapewni skuteczne środki dochodzenia roszczeń i ochrony praw w odniesieniu do umów związanych z prowadzoną działalnością handlową.

6. Strony popierają stosowanie arbitrażu, zgodnie z uznanymi międzynarodowymi regulaminami, w celu rozstrzygnięcia sporów handlowych między obywatelami i spółkami Stanów Zjednoczonych a obywatelami i spółkami Rzeczypospolitej Polskiej. Żadna ze Stron nie będzie wymagać, aby miejscem arbitrażu były Stany Zjednoczone lub Rzeczpospolita Polska.

7. Z zastrzeżeniem przepisów odnoszących się do wjazdu i pobytu cudzoziemców, obywatele którejkolwiek ze Stron i ich rodziny mogą wjeżdżać i przebywać na terytorium drugiej Strony w celu prowadzenia handlu między terytoriami obu Stron i podejmowania działalności handlowej.

8. Traktowanie przyznane przez Stany Zjednoczone Ameryki obywatelom lub spółkom polskim, zgodnie z postanowieniami tego Artykułu, będzie w jakimkolwiek stanie, terytorium lub posiadłości Stanów Zjednoczonych Ameryki traktowaniem jakie jest tam przyznane obywatelom i spółkom utworzonym zgodnie z prawem jakiegokolwiek innego stanu, terytorium lub posiadłości Stanów Zjednoczonych Ameryki.

ARTYKUŁ IV

OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

Każda ze Stron zapewni odpowiednią i skuteczną ochronę oraz przestrzeganie praw własności intelektualnej. Aby zapewnić taką ochronę Strony zgadzają się między innymi na:

- rozciągnięcie ochrony praw autorskich na programy komputerowe jako dzieła literackie,
- zapewnienie ochrony patentowej produktu oraz procesów produkcyjnych dla leków i chemikalii na okres co najmniej równy temu, jaki jest przewidziany dla innych rozwiązań podlegających opatentowaniu,
- zapewnienie odpowiedniej i skutecznej ochrony topologii układów scalonych,
- zapewnienie odpowiedniej i skutecznej ochrony przeciwko nieuczciwej konkurencji.

ARTYKUŁ V

TRANSFERY

1. Strony zezwolą na swobodne i niezwłoczne transfery związane z inwestycjami lub działalnością handlową. Takie transfery obejmują:

- / a/ przychody;
- /b/ odszkodowanie wypłacane zgodnie z Artykułem VII;
- /c/ płatności powstałe w wyniku sporu inwestycyjnego lub handlowego;
- /d/ płatności wynikające z zobowiązań umownych, w tym spłatę rat kapitałowych i odsetek z tytułu umowy pożyczki;
- /e/ wpływy ze sprzedaży lub całkowitej albo częściowej likwidacji inwestycji;
- /f/ dodatkowe dopłaty do kapitału w celu utrzymania lub rozwoju inwestycji.

2. Z zastrzeżeniem postanowień Artykułu VII paragraf 1, transfery dokonywane będą w walucie swobodnie wymienialnej według przeważającego w dniu transferu rynkowego kursu dla płatności handlowych, przy operacjach natychmiastowych /spot/, waluty w której ma nastąpić transfer.

3. Niezależnie od postanowień paragrafów 1 i 2, każda ze Stron może stosować przepisy /a/ wymagające zgłaszania transferu dewiz; /b/ nakładające podatek dochodowy w takiej formie jak opodatkowanie u źródeł dywidend lub innych transferów. Ponadto, każda ze Stron może chronić prawa wierzycieli lub zapewnić wykonalność wyroków w postępowaniu orzekającym, poprzez równe, niedyskryminacyjne i w dobrej wierze stosowanie swojego prawa.

ARTYKUŁ VI

PODATKI

1. W odniesieniu do polityki podatkowej Strony powinny dążyć do stosowania zasad sprawiedliwości i równości w traktowaniu inwestycji i działalności handlowej obywateli i spółek drugiej Strony.

2. Jednakże postanowienia niniejszego Traktatu, a w szczególności Artykułów IX i X, będą miały zastosowanie do kwestii podatkowych tylko w odniesieniu do:

- /a/ wyłączenia, zgodnie z postanowieniami Artykułu VII;
- /b/ transferów, zgodnie z postanowieniami Artykułu V; lub
- /c/ przestrzegania i poszanowania warunków umów inwestycyjnych albo upoważnień o których mowa w Artykule IX paragraf 1 /a/ lub /b/,

w zakresie w jakim nie podlegają postanowieniom o rozstrzygnięciu sporów zawartych w umowie o unikaniu podwójnego opodatkowania obowiązującej między Stronami, lub zostały wszczęte zgodnie z takimi postanowieniami lecz nie zostały rozstrzygnięte w rozsądnym terminie.

ARTYKUŁ VII

ODSZKODOWANIE ZA WYWŁASZCZENIE

1. Inwestycje nie zostaną wywłaszczone lub znacjonalizowane, bezpośrednio lub pośrednio poprzez środki równoznaczne z wywłaszczeniem lub nacjonalizacją /"wywłaszczenie"/, chyba że nastąpi to w celu publicznym, w sposób niedyskryminacyjny, za bezzwłoczną wypłatą odpowiedniego i skutecznego odszkodowania, zgodnie z prawem i ogólnymi zasadami dotyczącymi traktowania określonymi w Artykule II paragraf 6. Odszkodowanie będzie równe słusznej wartości rynkowej wywłaszczonej inwestycji w chwili bezpośrednio poprzedzającej podjęcie działań wywłaszczeniowych lub moment, w którym działania te stały się publicznie znane, którekolwiek z tych zdarzeń nastąpiło wcześniej; zostanie wypłacone bez zwłoki; wraz z odsetkami według stawek przyjętych w stosunkach handlowych, takich jak LIBOR plus odpowiedni margines, liczonymi od daty wywłaszczenia; będzie nadawało się do pełnej realizacji; będzie podlegało swobodnemu transferowi oraz zostanie obliczone na podstawie przeważającego rynkowego kursu dla transakcji handlowych z daty wywłaszczenia.

2. Obywatel lub spółka którejkolwiek Strony, który uważa, iż całość lub część jego inwestycji została wywłaszczona, ma prawo do żądania bezzwłocznego zbadania przez odpowiednie władze sądowe lub administracyjne drugiej Strony, czy takie wywłaszczenie miało miejsce, a jeśli tak, to czy takie wywłaszczenie oraz uzyskane za nie odszkodowanie pozostają w zgodności z postanowieniami niniejszego Traktatu i zasadami prawa międzynarodowego.

3. Obywatele lub spółki którejkolwiek Strony, których inwestycje doznały uszczerbku na terytorium drugiej Strony z uwagi na wojnę lub inny konflikt zbrojny, rewolucję, stan wyjątkowy, powstanie, rozruchy lub inne podobne wydarzenia, będą traktowane w sposób niedyskryminacyjny przez tę drugą Stronę w zakresie kroków, które ona podejmie w odniesieniu do takich strat.

ARTYKUŁ VIII

WYMIANA I DOSTĘPNOŚĆ INFORMACJI

1. Każda ze Stron uznaje za pożądane ułatwienia w zbieraniu i wymianie wszystkich informacji nie mających poufnego charakteru i nie podlegających ochronie, odnoszących się do inwestycji i działalności handlowej na swoim terytorium.

2. Strony udostępnią do publicznej wiadomości wszystkie informacje nie mające charakteru poufnego i nie podlegające ochronie, które mogą być użyteczne w związku z inwestycjami i działalnością handlową. Ponadto, każda ze Stron bezzwłocznie poda do wiadomości publicznej wszystkie ustawy, akty wykonawcze, praktykę i procedurę administracyjną oraz mające ogólne zastosowanie orzecznictwo, które odnoszą się lub mają wpływ na działalność handlową lub inwestycje.

3. Strony będą rozpowszechniały wśród swych środowisk gospodarczych informacje udostępnione zgodnie z paragrafem 2, które pomogą ich obywatelom i spółkom w doprowadzeniu do sprawiedliwego rozstrzygnięcia jakiegokolwiek sporu ich dotyczącego, który może zaistnieć w związku z niniejszym Traktatem. Informacje takie mogą odnosić się do terminowości decyzji i dochodzenia uprawnień wynikających z Traktatu.

ARTYKUŁ IX

ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY STRONĄ A INWESTOREM DRUGIEJ STRONY

1. Dla celów niniejszego Artykułu spór inwestycyjny oznacza spór dotyczący /a/ interpretacji lub stosowania umowy inwestycyjnej między Stroną /w tym jakąkolwiek agencją lub agendą pomocniczą takiej Strony/ a obywatelem lub spółką drugiej Strony; /b/ interpretacji lub stosowania jakichkolwiek zezwoleń inwestycyjnych udzielonych takiemu obywatelowi lub spółce przez władze Strony właściwe do spraw inwestycji zagranicznych; /c/ rzekomego naruszenia jakiegokolwiek prawa przyznanego lub wynikającego z niniejszego Traktatu

względem inwestycji. Decyzja Strony odmawiająca zezwolenia dokonania inwestycji nie stanowi sporu inwestycyjnego w rozumieniu niniejszego Artykułu.

2. W wypadku zaistnienia sporu inwestycyjnego między Stroną a obywatelem lub spółką drugiej Strony, strony sporu będą starały się go rozwiązać w drodze konsultacji i negocjacji, które mogą obejmować stosowanie niewiążących procedur z udziałem stron trzecich. Każda ze stron zachęcać będzie swoich obywateli i spółki do zwracania się do miejscowych sądów, zwłaszcza dla rozstrzygnięcia sporów powstałych na tle działania administracji. Z zastrzeżeniem paragrafu 3 niniejszego Artykułu, jeśli sporu nie można rozstrzygnąć poprzez konsultacje i negocjacje, zostanie on przekazany do rozstrzygnięcia zgodnie z uprzednio uzgodnionymi, mającymi zastosowanie, procedurami rozstrzygnięcia sporów. Jakikolwiek procedury rozstrzygnięcia sporów, włączając te odnoszące się do wyłączenia zawarte w umowie inwestycyjnej, pozostaną wiążące i będą stosowane zgodnie z postanowieniami umowy inwestycyjnej, odpowiednimi postanowieniami prawa krajowego i mającymi zastosowanie umowami międzynarodowymi dotyczącymi wykonywania orzeczeń arbitrażowych.

3. /a/ W każdym czasie po upływie sześciu miesięcy od dnia powstania sporu, zainteresowany obywatel lub spółka może postanowić, iż wyrazi pisemną zgodę na poddanie sporu do rozstrzygnięcia w drodze concyliacji lub wiążącego arbitrażu przez Międzynarodowe Centrum Rozstrzygnięcia Sporów Inwestycyjnych /"Centrum"/ albo w ramach Dodatkowych Ułatwień Centrum lub zgodnie z Regulaminem Arbitrażowym Komisji do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego Narodów Zjednoczonych /"UNICITRAL"/ albo zgodnie z regulaminem arbitrażowym jakiegokolwiek arbitrażu instytucjonalnego, na który strony w sporze wyraziły wspólnie zgodę. Po wyrażeniu takiej zgody przez zainteresowanego obywatela lub spółkę, którakolwiek ze stron w sporze może wszcząć takie postępowanie pod warunkiem, że:

/i/ spór nie został poddany przez obywatela lub spółkę do rozstrzygnięcia zgodnie z mającą zastosowanie uprzednio uzgodnioną między stronami procedurą rozstrzygnięcia sporów; i

/ii/ zainteresowany obywatel lub spółka nie wniósł sporu przed sąd albo trybunał administracyjny lub mające jurysdykcję organy strony, która jest stroną w sporze.

Jeżeli Strony nie mogą porozumieć się odnośnie tego, czy koncyliacja czy też wiążący arbitraż jest bardziej właściwą procedurą do zastosowania rozstrzygająca jest opinia zainteresowanego obywatela lub spółki.

/b/ Każda ze Stron wyraża zgodę na poddanie sporów inwestycyjnych rozstrzygnięciu w drodze koncyliacji lub wiążącego arbitrażu:

/i/ do Centrum, w wypadku jeśli Rzeczpospolita Polska stanie się stroną Konwencji o Rozstrzyganiu Sporów Inwestycyjnych między Państwami a Obywatelami innych Państw sporządzonej w Waszyngtonie, 18 marca 1965 r. /"Konwencja"/ oraz Regulaminu i Zasad Centrum a także Dodatkowych Ułatwień Centrum, i

/ii/ do trybunału arbitrażowego utworzonego zgodnie z Regulaminem UNCITRAL, który może być zmieniony za wspólnym porozumieniem stron w sporze, określoną w tym regulaminie władzą mianującą jest Sekretarz Generalny Centrum.

/c/ Poddanie sporu koncyliacji lub arbitrażowi zgodnie z literą /b/ /i/ niniejszego paragrafu zostanie dokonane przez zastosowanie postanowień Konwencji, Regulaminu i Zasad Centrum lub Dodatkowych Ułatwień, w zależności od sprawy.

/d/ Miejscem każdego arbitrażu prowadzonego zgodnie z tym Artykułem będzie państwo, które jest stroną Konwencji Narodów Zjednoczonych z 1958 r. o Uznawaniu i Wykonywaniu Zagranicznych Orzeczeń Arbitrażowych.

/e/ Strony zobowiązują się wykonać bezzwłocznie postanowienia jakiegokolwiek orzeczenia wydanego zgodnie z Artykułem IX. Ponadto, każda Strona zapewni wykonanie na swoim terytorium takich orzeczeń arbitrażowych.

4. W żadnym postępowaniu dotyczącym sporu inwestycyjnego Strona nie podniesie jako zarzutu procesowego, powództwa wzajemnego,

potrącenia lub w inny sposób, okoliczności, że zainteresowany obywatel lub spółka otrzymał lub otrzyma, w ramach umowy ubezpieczenia lub gwarancyjnej, odszkodowanie lub inną kompensatę za całość lub część rzekomej szkody. Jednakże, w zakresie w jakim Strona wchodzi w prawa lub roszczenia zainteresowanego obywatela albo spółki w drodze subrogacji lub cesji, zainteresowany obywatel bądź spółka nie będzie dochodzić takich praw lub roszczeń we własnym imieniu, chyba że zostanie do tego upoważniony przez przejmującego prawa lub roszczenia.

5. W wypadku arbitrażu, dla celów niniejszego Artykułu, jakkolwiek spółka utworzona zgodnie z prawem którejkolwiek ze Stron lub jej jednostki politycznej, która bezpośrednio przed powstaniem zdarzenia lub zdarzeń, które stały się przyczyną sporu, była inwestycją obywateli lub spółek drugiej Strony, będzie traktowana jako obywatel lub spółka tej drugiej Strony, zgodnie z Artykułem 25 /2/ /b/ Konwencji.

ARTYKUŁ X

KONSULTACJA I ROZSTRZYGANIE SPORÓW MIĘDZY STRONAMI

1. Strony zgadzają się na przeprowadzenie niezwłocznych konsultacji, na żądanie którejkolwiek z nich, w celu rozstrzygnięcia jakichkolwiek sporów związanych z niniejszym Traktatem lub przedyskutowania każdej sprawy odnoszącej się do interpretacji lub stosowania niniejszego Traktatu.

2. Jakkolwiek spór między Stronami dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszego Traktatu, który nie zostanie rozstrzygnięty w drodze konsultacji lub innych środków dyplomatycznych w przeciągu sześciu miesięcy, zostanie przedłożony, na żądanie którejkolwiek ze Stron, trybunałowi arbitrażowemu w celu wiążącego rozstrzygnięcia zgodnie z niniejszym Traktatem i właściwymi normami prawa międzynarodowego. W braku odmiennego porozumienia Stron, regulamin arbitrażowy Komisji Międzynarodowego Prawa Handlowego Narodów Zjednoczonych /UNCITRAL/ będzie miał zastosowanie w zakresie nie zmienionym przez Strony lub arbitrów.

3. W ciągu dwóch miesięcy od otrzymania żądania, każda ze Stron wyznaczy arbitra. Dwaj arbitrzy wybiorą na przewodniczącego trzeciego arbitra, który będzie obywatelem państwa trzeciego. Postanowienia Regulaminu UNCITRAL, dotyczące wyznaczania członków trójosobowego składu trybunału, będą miały odpowiednie zastosowanie do wyznaczenia członków trybunału, z zastrzeżeniem iż władzą mianującą określoną w tym regulaminie będzie Sekretarz Generalny Centrum.

4. O ile inaczej nie uzgodniono, wszelkie przedłożenia i przesłuchania zostaną zakończone w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wyboru trzeciego arbitra, a trybunał wyda orzeczenie w przeciągu dwóch miesięcy od dnia ostatniego przedłożenia lub zakończenia przesłuchań, w zależności od tego, które z tych zdarzeń nastąpiło później.

5. Wydatki poniesione przez przewodniczącego i pozostałych arbitrów oraz inne koszty postępowania Strony pokrywają w równych częściach. Jednakże trybunał może według własnego uznania postanowić, iż jedna ze Stron pokryje większą część kosztów. Każda ze Stron ponosi koszty swego zastępstwa procesowego przed trybunałem arbitrażowym.

ARTYKUŁ XI

SPORY NIE OBJĘTE POSTANOWIENIAMI ARTYKUŁÓW IX I X

Postanowienia Artykułów IX i X nie mają zastosowania do sporów powstałych w związku z /a/ kredytem eksportowym, gwarancją lub programami ubezpieczeniowymi Export-Import Bank of the United States, lub /b/ innym oficjalnym kredytem, gwarancją lub ubezpieczeniem, gdzie Strony uzgodniły inny tryb rozstrzygnięcia sporów.

ARTYKUŁ XII

ZASTRZEŻENIA UPRAWNIENI

1. Niniejszy Traktat nie narusza:

/a/ ustawodawstwa, praktyki i procedury administracyjnej albo decyzji administracyjnych lub sądowych każdej Strony ;

/b/ zobowiązań międzynarodowych; lub

/c/ zobowiązań podjętych przez którąkolwiek ze Stron, w tym zobowiązań zawartych w umowie inwestycyjnej lub handlowej, bądź w zezwoleniu inwestycyjnym,

które przyznają działalności handlowej, inwestycjom lub działalności towarzyszącej, traktowanie bardziej korzystne niż przyznane na podstawie niniejszego Traktatu w podobnych warunkach.

2. Postanowienia niniejszego Traktatu o niedyskryminacji i najwyższym uprzywilejowaniu nie będą miały zastosowania do korzyści przyznanych przez którąkolwiek ze Stron obywatelom lub spółkom jakiegokolwiek państwa trzeciego z uwagi na:

/a/ wiążące zobowiązania tej Strony wynikające z pełnej przynależności do strefy wolnego handlu lub unii celnej albo istniejących, wiążących zobowiązań w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej;

/b/ wiążące zobowiązania tej Strony wynikające z wielostronnych umów międzynarodowych w ramach GATT, zawartych w terminie późniejszym niż niniejszy Traktat.

3. Niniejszy Traktat nie narusza praw żadnej ze Stron do stosowania środków koniecznych do utrzymania porządku publicznego, wypełnienia jej zobowiązań w odniesieniu do utrzymania lub przywrócenia międzynarodowego pokoju lub bezpieczeństwa albo ochrony jej podstawowych interesów w zakresie bezpieczeństwa.

4. Niniejszy Traktat nie narusza praw żadnej ze Stron do ustanowienia specjalnego trybu odnośnie dokonywania inwestycji lub prowadzenia działalności handlowej, tryb taki nie może jednak naruszać treści jakiegokolwiek prawa wynikającego z niniejszego Traktatu.

5. Niniejszy Traktat nie narusza prawa Stron do określania wymogów do wykonywania zawodów wymagających określonych kwalifikacji.

ARTYKUŁ XIII

ZASTOSOWANIE DO JEDNOSTEK POLITYCZNYCH

Niniejszy Traktat będzie miał zastosowanie do jednostek politycznych Stron.

ARTYKUŁ XIV

WEJŚCIE W ŻYCIE I WYGAŚNIĘCIE

1. Niniejszy Traktat podlega ratyfikacji i wejdzie w życie trzydziestego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie. Pozostanie w mocy przez okres dziesięciu lat, a następnie ulega przedłużeniu, o ile nie zostanie wypowiedziany zgodnie z paragrafem 3 tego Artykułu.

2. Niniejszy Traktat ma zastosowanie do inwestycji i działalności towarzyszącej oraz działalności handlowej prowadzonych w momencie wejścia Traktatu w życie jak również do inwestycji dokonanych lub nabytych oraz działalności handlowej podjętej w czasie obowiązywania niniejszego Traktatu.

3. Każda Strona może, w drodze rocznej notyfikacji, wypowiedzieć niniejszy Traktat przed zakończeniem początkowego dziesięcioletniego okresu lub w dowolnym terminie po jego upływie.

4. W odniesieniu do inwestycji dokonanych lub nabytych oraz działalności handlowej podjętej przed datą notyfikacji o wypowiedzeniu niniejszego Traktatu, do których Traktat ma zastosowanie, postanowienia wszystkich pozostałych Artykułów niniejszego Traktatu pozostaną w mocy przez dalszy okres dziesięciu lat od dnia wygaśnięcia.

5. Aneks, Protokół oraz listy towarzyszące w sprawie pomocy inwestorom, turystyki i usług podróźnych, własności intelektualnej oraz dopuszczania inwestycji Stanów Zjednoczonych, wymienione w dniu dzisiejszym, będą stanowiły integralną część Traktatu.

Na dowód czego Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat.

Sporządzono w dwóch egzemplarzach w Waszyngtonie dnia 21 marca 1991 roku w językach polskim i angielskim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Za Stany Zjednoczone
Ameryki

Za Rzeczpospolitą
Polską

ANEKS

1. Zgodnie z Artykułem II paragraf 1, Stany Zjednoczone zastrzegają sobie prawo do ustanawiania lub utrzymywania ograniczonych wyjątków w następujących sektorach lub dziedzinach:

transporcie powietrznym; żegludze oceanicznej i przybrzeżnej; bankowości; ubezpieczeniach; subwencjach rządowych; rządowych ubezpieczeniach i programach kredytowych; produkcji energii; pośrednictwie celnym; własności nieruchomości; własności i prowadzeniu stacji nadawczych radiowych i stacji telewizyjnych; posiadaniu akcji w Korporacji Satelitów Komunikacyjnych; świadczeniu usług telefonicznych i telegraficznych; świadczeniu usług w zakresie kabli podmorskich; użytkowaniu ziemi i zasobów naturalnych.

2. Zgodnie z Artykułem II paragraf 1 i 9, Stany Zjednoczone przyznają traktowanie zgodne ze swoim ustawodawstwem w odniesieniu do pierwotnego obrotu papierami wartościowymi Rządu Stanów Zjednoczonych; usług związanych z gospodarką morską; i sprzedaży, oferowaniu do sprzedaży i nabywaniu akcji i innych papierów wartościowych oraz wszystkich towarzyszących usług i działalności.

3. Zgodnie z Artykułem III paragraf 2, Stany Zjednoczone zastrzegają sobie prawo do ustanawiania lub utrzymywania ograniczonych wyjątków w sektorach lub dziedzinach wymienionych w paragrafie 1 niniejszego Aneksu.

4. Zgodnie z Artykułem II paragraf 1, Rzeczpospolita Polska zastrzega sobie prawo do ustanawiania lub utrzymywania ograniczonych wyjątków w następujących sektorach lub dziedzinach:

transporcie powietrznym; żegludze oceanicznej i przybrzeżnej; bankowości; ubezpieczeniach; subwencjach rządowych; rządowych ubezpieczeniach i programach kredytowych; produkcji energii; pośrednictwie celnym; własności i użytkowaniu nieruchomości; własności i prowadzeniu stacji nadawczych radiowych i stacji telewizyjnych; świadczeniu usług pocztowych, telefonicznych, telegraficznych i innych usług telekomunikacyjnych; eksploatacji zasobów

naturalnych; działalności agencji i pośrednictwie handlowym na rzecz osób trzecich; transporcie kolejowym; dokonywaniu obrotu papierami wartościowymi; sprzedaży, oferowaniu do sprzedaży i nabywaniu akcji i innych papierów wartościowych ; usługach związanych z gospodarką morską; działalnością wydawniczej i poligraficznej; loteriach i grach losowych; usługach użyteczności publicznej; tytoniu; spirytusie i napojach alkoholowych; prowadzeniu portów i lotnisk.

Rzeczpospolita Polska potwierdza swoją intencję eliminowania monopolu państwa w pewnej liczbie wyżej wymienionych sektorów. Wraz z postępowaniem procesu prywatyzacji i demonopolizacji, Rzeczpospolita Polska zamierza usunąć niektóre z tych sektorów lub dziedzin z listy wyjątków niniejszego Aneksu. Rzeczpospolita Polska będzie systematycznie notyfikowała Rządowi Stanów Zjednoczonych środki podjęte w celu realizacji tej polityki. W związku z powyższym Rzeczpospolita Polska będzie mieć na uwadze szczególne zainteresowanie inwestorów Stanów Zjednoczonych sektorami telekomunikacji , działalności wydawniczej i poligraficznej, bankowości i usług finansowych / w tym ubezpieczeń /.

5. Zgodnie z Artykułem II paragraf 8 /c/, Rzeczpospolita Polska przyzna traktowanie tam przewidziane w odniesieniu do dostępu do instytucji finansowych i rynku kredytowego tylko /i/ obywatelom Stanów Zjednoczonych mającym, zgodnie z prawem, miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; oraz /ii/ spółkom utworzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej , które są własnością albo są kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez obywateli lub spółki Stanów Zjednoczonych. Strony rozumieją, że ograniczenia te zostaną natychmiast zniesione z chwilą wprowadzenia pełnej wymienialności złotego.

6. Zgodnie z Artykułem III paragraf 2 /c/ i 4 , Rzeczpospolita Polska przyzna traktowanie tam przewidziane w odniesieniu do dostępu do instytucji finansowych, rynku kredytowego oraz dewiz tylko /i/ obywatelom Stanów Zjednoczonych mającym, zgodnie z prawem, miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; oraz /ii/ spółkom utworzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które są własnością albo są kontrolowane bezpośrednio lub pośrednio przez obywateli Stanów Zjednoczonych. Strony rozumieją, że ograniczenia te zostaną natychmiast zniesione z chwilą wprowadzenia pełnej wymienialności złotego.

7. W okresie przekształcania polskiego prawa gospodarczego ,
lecz w żadnym wypadku w terminie nie przekraczającym 31 grudnia 1992 r. ,
Rzeczpospolita Polska może zwiększyć liczbę sektorów lub dziedzin
wymienionych w niniejszym Aneksie, jeśli będzie to potrzebne ze wzglę-
du na przestrzeganie zmian wprowadzonych w polskim prawie, przy czym
każda taka zmiana będzie ograniczona do minimum i nie naruszy w istot-
ny sposób możliwości inwestycyjnych i handlowych obywateli i spółek
Stanów Zjednoczonych stworzonych przez niniejszy Traktat. Jakakolwiek
zmiana wprowadzona zgodnie z tym paragrafem nie będzie miała zastoso-
wania do inwestycji i działalności towarzyszącej już istniejących
w momencie ich wprowadzenia.

PROTOKÓŁ

1. Rzeczpospolita Polska wyraża zgodę na to, aby obywatele i spółki Stanów Zjednoczonych mogli swobodnie wybierać agentów handlowych i ustalać stawki prowizyjne z tymi agentami.

2. Strony podzielają stanowisko, że w przypadku transferów, o których mowa w Artykule V paragraf 1 Traktatu, pojęcie "bezzwłocznie" oznacza, że transfer powinien zostać dokonany zgodnie z normalnymi praktykami bankowymi i handlowymi. Strony rozumieją także, że normalne praktyki bankowe i handlowe w Rzeczypospolitej Polskiej są ogólnie ustalane przez Narodowy Bank Polski. Zgodnie z aktualnymi postanowieniami wydanymi przez ten bank, spółki które są inwestycjami mogą otrzymać środki dewizowe przeznaczone na zapłatę za importowane towary i związane usługi w przeciągu trzech dni roboczych, jeżeli środki te nabywane są w banku dewizowym, i w przeciągu ośmiu dni we wszystkich innych przypadkach.

3. Rzeczpospolita Polska potwierdza swą politykę zapewnienia depozytom bankowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dodatniej, realnej stopy procentowej.

4. Niezależnie od postanowień Artykułu V paragraf 1 w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej transfer zysku osiągniętego z inwestycji, przekraczający kwotę podlegającą transferowi zgodnie z Artykułem 19 paragraf 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej z udziałem podmiotów zagranicznych, zostanie dokonany według następującego schematu:

Od 1 stycznia 1992 r. - 20% pozostałego zysku osiągniętego w latach 1990-1991 i uprzednio nie przekazanego za granicę;

Od 1 stycznia 1993 r. - 35% pozostałego zysku osiągniętego w latach 1990-1992 i uprzednio nie przekazanego za granicę;

Od 1 stycznia 1994 r. - 50% pozostałego zysku osiągniętego w latach 1990-1993 i uprzednio nie przekazanego za granicę;

Od 1 stycznia 1995 r. - 80% pozostałego zysku osiągniętego w latach 1990-1994 i uprzednio nie przekazanego za granicę;

Od 1 stycznia 1996 r. - 100% pozostałego zysku osiągniętego w latach 1990-1995 i uprzednio nie przekazanego za granicę, oraz 100% zysku osiągniętego po tym terminie.

Jeśli Rzeczpospolita Polska wprowadzi pełną wymienialność swojej waluty przed 1 stycznia 1996 r. transfer zysku będzie prowadzony bez ograniczeń od dnia wprowadzenia pełnej wymienialności.

5. Rzeczpospolita Polska zapewni istnienie możliwości inwestowania zysku, który nie mógł być transferowany zgodnie z paragrafem 4 niniejszego Protokołu, na rachunku bankowym zapewniającym dodatnią, realną stopę procentową.

THE UNITED STATES TRADE REPRESENTATIVE
Executive Office of the President
Washington, D.C. 20506

March 21, 1990

Mr. Dariusz Ledworowski
Undersecretary of State
Ministry of Foreign Economic Relations
Warsaw, Poland

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland and the United States of America in the course of negotiating the Treaty concerning Business and Economic Relations (the "Treaty") signed on this day.

In the implementation of Article II, paragraph 1 relating to the entry of investments, the Republic of Poland shall, in its application of its relevant laws and regulations, observe the following procedures and conditions in reviewing applications for entry of United States investments:

-- A permit for entry of United States investments shall be issued automatically within sixty days of submission of an application unless the U.S. investor is notified in writing of a denial and the grounds and reasons thereof within sixty days from the date of the submission;

-- A permit for entry of the U.S. investment may be denied only if it presents a threat to state economic interests, to national security or to the environment;

-- In evaluating the impact of the proposed investment on the environment, the standards used shall be those applied to domestic enterprises;

-- The criterion of "threat to state economic interests" shall be used only in exceptional cases and not for the purpose of limiting competition;

-- In implementing its investment review procedures, the Republic of Poland shall accord nationals and companies of the United States treatment at least as favorable as that provided the nationals and companies of any third country;

-- Within two years from the entry into force of the Treaty, the Governments of the Republic of Poland and the United States shall review the existing statutory provisions on screening with a view to narrowing the scope of investments that require a formal entry permit and subsequently phasing out such permits.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your government.

Sincerely,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Carla A. Hills', with a long horizontal flourish extending to the right.

Carla A. Hills

MINISTERSTWO
WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ Z ZAGRANICĄ
PODSEKRETARZ STANU

Wielce Szanowna Pani
CARLA A.HILLS
Przedstawiciel do Spraw Handlu
Stanów Zjednoczonych
600 17th Street N.W.
Washington, D.C. 20506

Szanowna Pani Ambasador,

Mam zaszczyt potwierdzić następujące porozumienie osiągnięte między delegacjami Rzeczypospolitej Polskiej i Stanów Zjednoczonych Ameryki w trakcie negocjacji w sprawie Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych podpisanego w dniu dzisiejszym.

W wykonaniu Artykułu II paragraf 1 odnoszącego się do dopuszczania inwestycji, Rzeczpospolita Polska będzie przestrzegać, stosując swe odpowiednie przepisy prawne, następujących procedur i warunków przy rozpatrywaniu wniosków o dopuszczanie inwestycji Stanów Zjednoczonych:

- zezwolenie dopuszczające inwestycje Stanów Zjednoczonych będzie wydane automatycznie w przeciągu sześćdziesięciu dni od złożenia wniosku, o ile inwestor Stanów Zjednoczonych nie zostanie pisemnie powiadomiony o odmowie i podstawach oraz uzasadnieniu takiej odmowy, w przeciągu sześćdziesięciu dni od daty złożenia wniosku;

- odmowa wydania zezwolenia dopuszczającego inwestycje Stanów Zjednoczonych może nastąpić tylko jeśli inwestycja stanowi zagrożenie dla interesów gospodarczych państwa, bezpieczeństwa państwa lub środowiska;

-przy ocenianiu wpływu proponowanych inwestycji na środowisko będą stosowane takie same kryteria jak dla krajowych przedsiębiorstw;

-kryterium "zagrożenia interesów gospodarczych państwa" będzie stosowane tylko w wyjątkowych wypadkach i nie w celu ograniczenia konkurencji;

-w stosowaniu swoich procedur z zakresu dopuszczania inwestycji, Rzeczpospolita Polska przyzna obywatelom i spółkom Stanów Zjednoczonych traktowanie co najmniej tak korzystne jak przyznane obywatelom i spółkom jakiegokolwiek państwa trzeciego.

W przeciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszego Traktatu rządy Rzeczypospolitej Polskiej i Stanów Zjednoczonych dokonają przeglądu istniejących norm prawnych w kwestii dopuszczania inwestycji, w celu zawężenia zakresu inwestycji wymagających formalnego zezwolenia i postępującego odchodzenia od takich zezwoleń.

Mam zaszczyt zaproponować aby to porozumienie było traktowane jako integralna część traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych.

Będę wdzięczny za potwierdzenie, iż to porozumienie jest podzielane przez Pani Rząd.

Z poważaniem,

Waszyngton 21 marca 1990r.

DEPARTMENT OF STATE
DIVISION OF LANGUAGE SERVICES

(TRANSLATION)

LS NO. 132108 D
JS/AO
Polish

Ministry of Economic Cooperation
with Foreign Countries
Undersecretary of State

The Honorable Ms. Carla Hills
Representative for U.S. Commercial Affairs
600 17th St. N.W.
Washington, D.C. 20506

Dear Ms. Ambassador:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland and the United States in the course of the negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day.

[The English translation of this letter agrees in all substantive respects with the text of Ambassador Hills' letter on entry of investments.]

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Respectfully,

Washington
March 21, 1990

[/s/ D. Ledworowski]

THE UNITED STATES TRADE REPRESENTATIVE
Executive Office of the President
Washington, D C 20506

March 21, 1990

Mr. Dariusz Ledworowski
Undersecretary of State
Ministry of Foreign Economic Relations
Warsaw, Poland

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland and the United States of America in the course of negotiating the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed on this day.

The Republic of Poland will adhere to the Paris Act of the Berne Convention for the Protection for Literary and Artistic Works before 1 January 1991.

The Republic of Poland will explicitly extend copyright protection to computer software before 31 December 1991. The terms of protection for computer software will be equivalent to that provided for other literary works.

The Republic of Poland will provide a term of protection of twenty years from filing for patents in all areas of technology and will limit the scope of application of criteria of compulsory licenses by 31 December 1991, as provided in the attached Annex 1.

The Republic of Poland will provide patent protection for foodstuffs, pharmaceutical products, and chemical products by 31 December 1992. The protection provided will have the characteristics enumerated in the attached Annex 1.

The Republic of Poland will provide adequate and effective protection for integrated circuit layout designs by 31 December 1991. The protection provided will have the characteristics enumerated in the attached Annex 2.

The Republic of Poland will provide adequate and effective protection against unfair competition, particularly protection for proprietary information by 31 December 1991. The protection provided will have the characteristics enumerated in the attached Annex 3.

The Republic of Poland will participate constructively in the Uruguay Round Negotiations on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Protection.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Carla A. Hills". The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.

Carla A. Hills

ANNEX 1

PRODUCT PROTECTION

The Republic of Poland will provide adequate and effective protection of patents, which includes the following characteristics:

1. Parties may limit the patent owner's exclusive rights solely through non-exclusive compulsory licenses and only to remedy an abuse of exclusive rights, such as adjudicated violation of competition laws or to address, during its existence, a declared national emergency. Compensation to the patent owner commensurate with the market value for the license of the patent shall be required when the compulsory license is issued. Such compulsory licenses shall be subject to judicial review.
2. The Parties may use patents for governmental purposes on a non-exclusive basis provided that such use does not substantially prejudice the legitimate economic interests of the patent owner.
3. For the purpose of satisfying the Polish market through local manufacture, if economically justifiable, the Republic of Poland shall provide transitional protection for products not currently patentable under Polish law which have the following characteristics:
 - i) The product will be patentable after 31 December 1992 in the Republic of Poland;
 - ii) A patent has been issued for the product in a country which currently grants product patents for that class of inventions; and
 - iii) The product has not been marketed in the Republic of Poland.

Owners of products meeting these criteria shall have the right to obtain an exclusive registration to produce and market the product in the Republic of Poland if the patent owner applies for Polish marketing approval within six months of obtaining their first marketing approval in any country and if they meet Polish requirements for marketing approval.

The term of the exclusive right to produce and market in the Republic of Poland shall be the same as the unexpired term of the patent in the country of original registration.

ANNEX 2

PROTECTION OF INTEGRATED CIRCUIT LAYOUT DESIGNS

The Republic of Poland will provide protection for integrated circuit layout designs. The protection will have the following characteristics.

1. Protection shall be granted to any original layout design incorporated in a semiconductor integrated circuit chip, however the layout design is fixed or encoded.
2. If protection is conditioned upon registration of the layout designs, the applicant for a registration must be given at least two years from first commercial exploitation of the layout design to apply for registration. If deposits of identifying material or other material related to the layout design are required, the applicant for registration must not be required to disclose sensitive or confidential information unless it is essential to allow identification of the layout design.
3. The term of protection shall be at least ten years from the date of registration or, if registration is not required, from the date of first commercial exploitation, whichever is earlier.
4. The owner of the layout-design shall have the exclusive right to:
 - reproduce the layout design;
 - incorporate the layout design in a semiconductor integrated circuit chip; and
 - import or distribute a semiconductor integrated circuit chip incorporating the layout design including products incorporating such chips.
5. Protection does not have to extend to layout-designs that are commonplace in the integrated circuit industry at the time of their creation, or to layout-designs that are exclusively dictated by the functions of the integrated circuit to which they apply.

6. Compulsory licenses shall be non-exclusive and shall only be granted to remedy an abuse of an exclusive right such as adjudicated violation of competition laws or to address, during its existence, a declared national emergency. Semiconductor integrated circuit layout-designs may be used for governmental purposes on a non-exclusive basis. Compensation commensurate with the market value of license of the semiconductor integrated circuit layout design shall be provided when the government uses a layout design for governmental purposes or grants a compulsory license during a declared national emergency. Decisions to grant a compulsory license and the compensation provided shall be subject to judicial review.

7. The following acts should be exempted from liability:

a. reproduction of a layout design for purposes of teaching, analysis, or evaluation in the course of preparation of a layout design that is itself original;

b. importation and distribution of semiconductor integrated circuit chips, incorporating a protected layout design, which were sold by or with the consent of the owner of the layout design; and

c. importation or distribution of a semiconductor integrated circuit chip incorporating a protected layout design by a person who establishes that he or she did not know, and had no reasonable grounds to believe, that the layout design was protected, provided that such person is liable for reasonable royalties after notice is received.

ANNEX 3

PROTECTION OF PROPRIETARY INFORMATION

The Republic of Poland will provide adequate and effective protection for proprietary information, which includes any formula, device, compilation of information, computer program, pattern, technique or process that is used or could be used in the owner's business and has actual or potential economic value from not being generally known. The protection will have the following characteristics.

1. The Republic of Poland will provide protection for proprietary information, whether such information is of a technical or commercial nature, provided that such proprietary information

a. has actual or potential commercial value from not being known to the relevant public;

b. is not readily accessible; and

c. has been subject to reasonable efforts, under the circumstances, by the rightful proprietor to maintain the secrecy.

2.a. The appropriation, disclosure, and use of proprietary information without the consent of the proprietor shall be unlawful.

b. The Republic of Poland shall provide adequate legal remedies in administrative, civil, and criminal law to deter unlawful appropriation, use, and disclosure of proprietary information and provide full compensation for injury incurred. The lifespan of proprietary information shall not be limited so long as the conditions in paragraph 1 are met.

3.a. The Republic of Poland shall not discourage or impede voluntary licensing of proprietary information by granting licensees legal permission to disclose such information to third parties or to the public without the consent of the proprietor or by imposing excessive or discriminatory conditions on such licenses.

b. The Republic of Poland, when requiring that proprietary information be submitted to carry out governmental functions, shall not use the information for the commercial or competitive benefit of the government or of any person other than the owner, except with the owner's consent, on payment of the reasonable value of the use, or if a reasonable period of exclusive use is given the owner.

c. The Republic of Poland may disclose such proprietary information, or require that the owners of the proprietary information disclose it to third parties, only with the owner's consent or to the degree required to carry out necessary government functions, or when the owner is given an opportunity to enter into confidentiality agreements with any non-government agency receiving proprietary information to prevent further disclosure.

MINISTERSTWO
WSPOŁPRACY GOSPODARCZEJ Z ZAGRANICĄ
PODSEKRETARZ STANU

Wielce Szanowna Pani
CARLA A.HILLS
Przedstawiciel do Spraw Handlu
Stanów Zjednoczonych
600 17th Street N.W.
Washington D.C.20506

Szanowna Pani Ambasador,

Mam zaszczyt potwierdzić następujące porozumienie osiągnięte między delegacjami Rzeczypospolitej Polskiej i Stanów Zjednoczonych Ameryki w trakcie negocjacji w sprawie Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych podpisanego w dniu dzisiejszym.

Rzeczpospolita Polska przystąpi przed 1 stycznia 1991r. do Aktu Paryskiego Konwencji Berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych.

Rzeczpospolita Polska w sposób wyraźny rozciągnie ochronę praw autorskich na programy komputerowe, w terminie do 31 grudnia 1991r. Warunki ochrony programów komputerowych będą takie same jak dla innych dzieł literackich.

Rzeczpospolita Polska zapewni dwudziestoletni okres ochrony patentowej, od złożenia wniosku o udzielenie patentu, we wszystkich dziedzinach technologii oraz ograniczy stosowanie kryteriów licencji przymusowych, w terminie do 31 grudnia 1991r., jak przewidziano w załączonym Aneksie 1.

Rzeczpospolita Polska zapewni ochronę patentową produktów w odniesieniu do żywności, leków i produktów chemicznych, w terminie do 31 grudnia 1992 r. Ochrona będzie spełniała wymogi wymienione w załączonym Aneksie 1.

Rzeczpospolita Polska zapewni odpowiednią i skuteczną ochronę topologii obwodów scalonych w terminie do 31 grudnia 1991 r. Ochrona ta będzie spełniała wymogi wymienione w załączonym Aneksie 2.

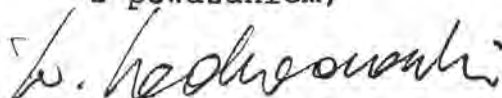
Rzeczpospolita Polska zapewni odpowiednią i skuteczną ochronę przed nieuczciwą konkurencją, w szczególności ochronę zastrzeżonych informacji, w terminie do 31 grudnia 1991 r. Przewidziana ochrona będzie spełniała wymogi wymienione w załączonym Aneksie 3.

Rzeczpospolita Polska będzie konstruktywnie uczestniczyła w negocjacjach Rundy Urugwajskiej w zakresie Handlowych Aspektów Ochrony Własności Intelektualnej.

Mam zaszczyt zaproponować, aby to porozumienie było traktowane jako integralna część Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych.

Będę wdzięczny za potwierdzenie, że porozumienie to jest podzielane przez Pani Rząd.

Z poważaniem,

Waszyngton, 21 marca 1990 r.

OCHRONA PRODUKTU

Rzeczpospolita Polska zapewni odpowiednią i skuteczną ochronę patentów charakteryzującą się następującymi elementami:

1. Strony mogą ograniczyć wyłączne prawa właściciela patentu jedynie poprzez licencję przymusową bez prawa wyłączności i tylko w celu przeciwdziałania nadużyciu praw wyłącznych. takim u jak stwierdzone sądownie naruszenie praw chroniących konkurencję, albo z uwagi na, w okresie jego trwania, ogłoszone zagrożenie narodowe. W przypadku wydania licencji przymusowej, właścicielowi patentu będzie przysługiwało wynagrodzenie współmierne do wartości rynkowej licencji na ten patent. Decyzje o wydaniu licencji przymusowej podlegają kontroli sądowej,
2. Strony mogą używać patentów dla celów rządowych bez prawa wyłączności, z zastrzeżeniem, że takie używanie nie stanowi znacznego zagrożenia uzasadnionego interesu gospodarczego właściciela patentu.
3. W celu zaspokojenia potrzeb polskiego rynku poprzez lokalną produkcję, jeśli jest to ekonomicznie uzasadnione, Rzeczpospolita Polska zapewni przejściową ochronę produktów, które obecnie nie podlegają opatentowaniu zgodnie z polskim prawem patentowym, a mają następujące właściwości:
 - i/ produkt ten będzie podlegał opatentowaniu w Rzeczypospolitej Polskiej po 31 grudnia 1992 r.;

- ii/ patent został wydany dla tego produktu w państwie, które obecnie przyznaje ochronę patentową wynalazkom tego rodzaju;
- iii/ produkt ten nie był sprzedawany w Rzeczypospolitej Polskiej.

Właściciele produktów spełniających te kryteria będą mieli prawo otrzymania wyłącznej rejestracji do wytwarzania i sprzedawania produktu w Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli właściciel patentu wystąpi o zgodę na sprzedaż w przeciągu sześciu miesięcy od otrzymania pierwszej zgody na obrót w jakimkolwiek kraju i jeżeli produkt spełnia polskie wymogi dotyczące dopuszczania do obrotu.

Okres wyłącznego prawa wytwarzania i sprzedaży w Rzeczypospolitej Polskiej będzie taki sam jak niewygasły okres ochrony patentowej w kraju pierwotnej rejestracji.

OCHRONA TOPOLOGII UKŁADÓW SCALONYCH

Rzeczpospolita Polska zapewni ochronę topologii układów scalonych. Ochrona będzie charakteryzować się następującymi elementami:

1. Ochrona zostanie przyznana jakiejkolwiek oryginalnej topologii włączonej w półprzewodnikowy obwód scalony typu "chip", niezależnie od tego jak dana topologia jest utrwalona lub zakodowana.
2. Jeśli ochrona jest uwarunkowana rejestracją topologii, wnioskującemu o zarejestrowanie należy pozostawić co najmniej dwa lata, od daty pierwszego wykorzystania topologii w celach handlowych, na złożenie wniosku o zarejestrowanie. W przypadku gdy zaistnieje konieczność złożenia materiału identyfikującego lub innego materiału związanego z topologią, od wnioskującego nie należy wymagać ujawnienia informacji poufnych i strategicznych, chyba że jest to niezbędne do identyfikacji topologii.
3. Okres ochrony będzie wynosił co najmniej dziesięć lat od daty rejestracji lub, jeśli rejestracja nie jest wymagana, od daty pierwszego handlowego wykorzystania, którakolwiek z nich jest wcześniejsza.
4. Właściciel topologii będzie miał wyłączne prawo do:
 - powielania topologii;
 - włączenia topologii w półprzewodnikowy obwód scalony typu "chip"; oraz
 - importu lub dystrybucji półprzewodnikowego obwodu scalonego typu "chip" zawierającego topologię, w tym produktów z wmontowanymi takimi obwodami.

5. Ochrona nie musi być rozciągnięta na topologie, które są powszechne w przemyśle układów scalonych w momencie ich stworzenia lub topologie, które zostały wyłącznie podyktowane funkcjami układu scalonego, do którego mają zastosowanie.
6. Licencje przymusowe nie będą miały charakteru wyłącznego i zostaną udzielone jedynie w przypadku nadużycia praw wyłącznych takiego jak stwierdzone sądownie naruszenie praw chroniących konkurencję, albo z uwagi na, w okresie jego trwania, ogłoszone zagrożenie narodowe. Topologie półprzewodnikowych obwodów scalonych mogą być użyte dla celów rządowych bez prawa wyłączności. Odszkodowanie współmierne do wartości rynkowej licencji topologii półprzewodnikowego obwodu scalonego zostanie przyznane gdy rząd użytkuje topologię dla swoich celów lub przyzna licencję przymusową w czasie trwania ogłoszonego zagrożenia narodowego. Decyzje o udzieleniu licencji przymusowej i odszkodowaniu podlegają kontroli sądowej.
7. Następujące postępowanie powinno być wyłączone spod odpowiedzialności:
 - a/ reprodukcja topologii w celach nauczania, analizowania, lub oceny w trakcie tworzenia oryginalnej topologii;
 - b/ import i dystrybucja półprzewodnikowego obwodu scalonego typu "chip", włączającego objętą ochroną topologię, sprzedanego przez lub za zgodą właściciela topologii; oraz
 - c/ import lub dystrybucja półprzewodnikowego obwodu scalonego typu "chip", włączającego objętą ochroną topologię, przez osobę, która wykaże, iż nie wiedziała i nie miała podstaw do przypuszczenia, iż topologia jest

chroniona, z tym że osoba taka jest odpowiedzialna za zapłatę rozsądnej opłaty licencyjnej po otrzymaniu powiadomienia.

OCHRONA ZASTRZEŻONYCH INFORMACJI

Rzeczpospolita Polska zapewni odpowiednią i skuteczną ochronę zastrzeżonych informacji, które zawierają jakikolwiek wzór, urządzenie, zbiór informacji, program komputerowy, model, technikę lub proces, które są używane lub mogą być używane w działalności handlowej właściciela i mają rzeczywistą lub potencjalną wartość gospodarczą, wynikającą z tego, że nie są powszechnie znane.

Ochrona będzie się charakteryzować następującymi elementami:

1. Rzeczpospolita Polska zapewni ochronę zastrzeżonej informacji, niezależnie od tego czy informacja ta jest informacją techniczną czy handlową, z tym że taka zastrzeżona informacja
 - a/ posiada autentyczną lub potencjalną wartość handlową poprzez fakt, że nie jest powszechnie znana;
 - b/ nie jest ogólnie dostępna; oraz
 - c/ prawowity właściciel podjął rozsądne, w danych warunkach, działania zmierzające do zachowania tajności.
2. a/ Przywłaszczenie, ujawnienie i używanie zastrzeżonej informacji bez zgody właściciela będzie bezprawne.
 - b/ Rzeczpospolita Polska zapewni odpowiednie administracyjne, cywilne i karne środki prawne celem odstraszenia od bezprawnego przywłaszczenia, używania i ujawniania zastrzeżonej informacji, oraz zapewnienia pełnego odszkodowania za poniesioną szkodę.Ochrona zastrzeżonej informacji nie będzie podlegała ograniczeniu czasowemu, o ile są spełnione warunki wymienione w ustępie 1.

3. a/ Rzeczpospolita Polska nie będzie zniechęcać ani hamować dobrowolnego licencjonowania zastrzeżonej informacji poprzez przyznanie licencjobiorcy prawa do ujawnienia takiej informacji osobom trzecim bądź publicznie, bez zgody właściciela, lub zbyt rygorystyczne albo dyskryminacyjne uwarunkowanie takich licencji.
- b/ Rzeczpospolita Polska, w przypadku gdy zażąda przedstawienia zastrzeżonej informacji w celu wypełniania funkcji rządowych, nie użyje takiej informacji dla osiągnięcia korzyści handlowych lub konkurencyjnych dla rządu lub osoby innej niż właściciel, chyba że nastąpi to za zgodą właściciela, za zapłatą rozsądnej wartości za używanie, albo jeżeli właścicielowi został przyznany rozsądny okres wyłącznego używania.
- c/ Rzeczpospolita Polska może ujawnić taką zastrzeżoną informację lub wymagać jej ujawnienia przez właściciela osobom trzecim, tylko za zgodą właściciela lub w zakresie wymaganym do wypełnienia niezbędnych funkcji rządowych, albo gdy właścicielowi umożliwiono zawarcie umów o ochronie poufnych informacji z jakąkolwiek pozarządową agendą otrzymującą zastrzeżoną informację, zgodnie z którą umową nie nastąpi dalsze ujawnienie tej informacji.

DEPARTMENT OF STATE
DIVISION OF LANGUAGE SERVICES

(TRANSLATION)

LS NO. 132108 C
JS/AO
Polish

Ministry of Economic Cooperation
with Foreign Countries
Undersecretary of State

The Honorable Ms. Carla Hills
Representative for U.S. Commercial Affairs
600 17th St. NW
Washington, D.C. 20506

Dear Ms. Ambassador:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland and the United States in the course of the negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day.

[The English translation of this letter agrees in all substantive respects with the text of Ambassador Hills' letter on intellectual property.]

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Respectfully,

Washington, D.C.
March 21, 1990

[/s/ D. Ledworowski]

THE SECRETARY OF COMMERCE
Washington, D.C. 20230

March 21, 1990

Mr. Dariusz Ledworowski
Undersecretary of State
Ministry of Foreign Economic Relations
Warsaw, Poland

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm the following understanding in relation to United States companies and Polish companies providing tourism and travel-related services, which was reached between the delegations of the United States and the Republic of Poland in the course of negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day.

1. The Parties recognize the need to encourage and promote the growth of tourism and travel-related investment and trade between the United States of America and the Republic of Poland.
2. The Parties recognize the benefits to both economies of increased tourism and travel-related investment in and trade between their two territories.
3. Each Party shall ensure, within the scope of its legal authority, that any company owned, controlled or administered by that Party, or any joint venture therewith, which effectively controls a significant portion of supply of any travel or tourism services shall provide that service to the nationals and companies of the other Party on a fair and equitable basis.

In furtherance of the provisions of this letter, we take note of the Agreement between the Government of the United States of America and the Government of the Polish People's Republic on the Development and Facilitation of Tourism, signed on September 20, 1989.

Nothing in this understanding shall be construed to mean that tourism and travel-related services shall not receive the benefits from the Treaty Concerning Business and Economic Relations as fully as other industries and sectors.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral party of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,

Robert A. Mosbacher

MINISTERSTWO
WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ Z ZAGRANICĄ
PODSEKRETARZ STANU

Wielce Szanowny Pan
ROBERT A. MOSBACHER
Sekretarz Handlu
Departament Handlu
Stanów Zjednoczonych
14th and Constitution Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20230

Szanowny Panie Sekretarzu,

Mam zaszczyt potwierdzić następujące porozumienie w odniesieniu do spółek polskich i spółek Stanów Zjednoczonych świadczących usługi w zakresie turystyki i usług podróży, które zostało osiągnięte między delegacjami Rzeczypospolitej Polskiej i Stanów Zjednoczonych w trakcie negocjacji w sprawie Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych podpisanego w dniu dzisiejszym:

1. Strony uznają potrzebę wspierania i promowania rozwoju turystyki i inwestycji z nią związanych oraz handlu między Rzeczpospolitą Polską i Stanami Zjednoczonymi Ameryki.

2. Strony uznają korzyści gospodarcze wynikające z rozwoju turystyki i inwestycji z nią związanych oraz handlu między ich terytoriami.

3. Każda ze Stron zapewni, w ramach swoich kompetencji, że jakakolwiek spółka będąca własnością, kontrolowana lub zarządzana przez tę Stronę lub jakiekolwiek wspólne przedsięwzięcie z nią, które w skuteczny sposób kontrolują znaczącą część podaży usług podróży lub turystycznych, będą świadczyły te usługi na rzecz obywateli lub spółek drugiej Strony z poszanowaniem zasad słuszności i równości.

Dla wsparcia postanowień tego listu, odnotowujemy Umowę między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki o Rozwoju i Ułatwieniach w zakresie Turystyki podpisaną 20 września 1989r.

Żadne postanowienia niniejszego porozumienia nie oznaczają; iż turystyka i usługi podróże nie skorzystają z dobrodziejstw Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych, w takim zakresie jak inne przemysły i sektory.

Mam zaszczyt zaproponować, aby to porozumienie było traktowane jako integralna część Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych.

Będę wdzięczny za potwierdzenie iż to porozumienie jest podzielane przez Pański Rząd.

Z poważaniem,

Waszyngton 21 marca 1990r.

DEPARTMENT OF STATE
DIVISION OF LANGUAGE SERVICES

(TRANSLATION)

LS NO. 132108 B
JS/AO
Polish

Ministry of Economic Cooperation
with Foreign Countries
Undersecretary of State

The Honorable Mr. Robert A. Mosbacher
Secretary of Commerce
U.S. Department of Commerce
14th and Constitution Ave. NW
Washington, D.C. 20230

Dear Mr. Secretary:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland and the United States in the course of the negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day.

[The English translation of this letter agrees in all substantive respects with the text of Secretary Mosbacher's letter on tourism.]

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Respectfully,

Washington
March 21, 1990

[/s/ D. Ledworowski]

March 21, 1990

Mr. Dariusz Ledworowski
Undersecretary of State
Ministry of Foreign Economic Relations
Warsaw, Poland

Dear Mr. Minister:

I have the honor to confirm the following understanding in relation to United States companies and Polish companies which was reached between the delegations of the United States and the Republic of Poland in the course of negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day:

The Government of the Republic of Poland agrees to designate within the Agency for Foreign Investments a Deputy President to assist U.S. nationals and companies in deriving the full benefits of the Treaty in connection with their investment and associated activities.

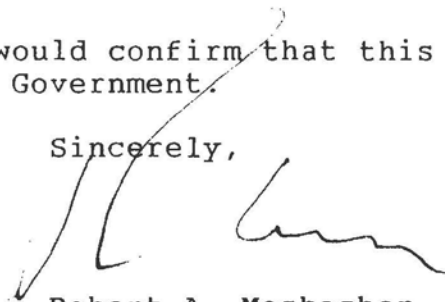
- The Deputy President will serve as the government coordinator and problem solver for investors experiencing difficulties with registration, licensing, nondiscriminatory access to utilities, regulatory and other matters.
- The office will provide the following types of services:
 - information on current national and local business/investment regulations, including licensing and registration procedures, taxation, labor regulation, accounting standards and access to credit;
 - a notification procedure on proposed regulatory or legal changes affecting investors and circulation of notices on regulatory changes and their entry into force;
 - coordination with Polish government agencies at the national and local level to facilitate investment and resolve disputes;

- identification and dissemination of information on investment projects and their sources of finance;
- assistance to investors experiencing difficulties in repatriating profits and obtaining foreign exchange.

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Sincerely,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Robert A. Mosbacher', written over the word 'Sincerely,'.

Robert A. Mosbacher

MINISTERSTWO
WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ Z ZAGRANICĄ
PODSEKRETARZ STANU

Wielce Szanowny Pan
ROBERT A. MOSBACHER
Sekretarz Handlu
Departament Handlu
Stanów Zjednoczonych
14th and Constitution Avenue, N.W.
Washington, D.C. 20230

Szanowny Panie Sekretarzu,

Mam zaszczyt potwierdzić następujące porozumienie osiągnięte między delegacjami Rzeczypospolitej Polskiej i Stanów Zjednoczonych w trakcie negocjacji w sprawie Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych podpisanego w dniu dzisiejszym.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej ustanowi w strukturze Agencji do Spraw Inwestycji Zagranicznych wiceprezesa, którego zadaniem będzie udzielanie pomocy obywatelom i spółkom Stanów Zjednoczonych w osiąganiu pełnych korzyści wynikających z Traktatu w odniesieniu do ich inwestycji i działalności towarzyszącej.

Wiceprezes będzie pełnił funkcję rządowego koordynatora wspierającego inwestorów w rozwiązywaniu trudności, na jakie napotykają w związku z rejestracją, zezwoleniami, niedyskryminacyjnym dostępem do usług użyteczności publicznej, reglamentacją działalności i innymi sprawami.

Urząd zapewni następujące usługi:

- informację o aktualnych krajowych i lokalnych przepisach dotyczących działalności handlowej, inwestycyjnej, w tym proceduralnych związanych z zezwoleniami i rejestracją, podatkach, prawie pracy, zasadach księgowości i dostępie do kredytów;
- powiadamianie o projektowanych zmianach w zakresie reglamentacji działalności lub przepisów prawnych dotyczących inwestorów oraz rozsyłanie zawiadomień o zmianach przepisów i ich wejściu w życie;
- koordynację działań centralnych i terenowych organów polskiej administracji państwowej mającą na celu ułatwienie inwestowania i rozstrzygnięcie sporów;
- ustalanie i rozpowszechnianie informacji o projektach inwestycyjnych i źródłach ich finansowania;
- pomoc inwestorom mającym trudności z transferem zysku i dostępem do dewiz.

Mam zaszczyt zaproponować, żeby to uzgodnienie było traktowane jako integralna część Traktatu o stosunkach handlowych i gospodarczych.

Będę wdzięczny za potwierdzenie iż to porozumienie jest podzielane przez Pański Rząd.

Z poważaniem,

Waszyngton 21 marca 1990r.

DEPARTMENT OF STATE
DIVISION OF LANGUAGE SERVICES

(TRANSLATION)

LS NO. 132108 A
JS/AO
Polish

Ministry of Economic Cooperation
with Foreign Countries
Undersecretary of State

The Honorable Mr. Robert A. Mosbacher
Secretary of Commerce
U.S. Department of Commerce
14th and Constitution Ave. NW
Washington, D.C. 20230

Dear Mr. Secretary:

I have the honor to confirm the following understanding reached between the delegations of the Republic of Poland the United States in the course of the negotiations of the Treaty Concerning Business and Economic Relations signed this day:

[The English translation of this letter agrees in all substantive respects with the text of Secretary Mosbacher's letter on assistance to investors.]

I have the honor to propose that this understanding be treated as an integral part of the Treaty Concerning Business and Economic Relations.

I would be grateful if you would confirm that this understanding is shared by your Government.

Respectfully,

Washington
March 21, 1990

[/s/ D. Ledworowski]